

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 3.

V Ljubljani, v soboto 20. januarja 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

„Še vrli Čeh nemšk'vati musi!“

Na delegacijskem dinéju se je zadnjo soboto med cesarjem in češkim delegatom dr. Stránským vršil razgovor, ki je vzbudil po vsi Avstriji splošno senzacijo. Ta razgovor je bil res nekaj neobičajnega. Stránský je govoril jasno, cesar pa živahno mahal z rokama. Vršil se je razgovor takó:

Cesar dr. Stránskemu: Vi ste pri proračunu za armado imeli jako oster govor. Stránský: Po moji sodbi se ljudstvo z ostrim parlamentarnim govorom prej pomiri, kakor če se ne govori tako. Cesar: Nasprotno, s tako ostrim govorom vzbudite prej vznemirjenje. Stránský: Ako vidi ljudstvo, da njegovi zastopniki dajejo duška njegovemu mišljenju, potem se samo ne loti ostrih sredstev ter prepušča to svojim poslancem, prepričano, da bodo ti njegove interese dobro zastopali. Na ta način, mislim, da se v deželi prej dela na pomirjenje. Cesar: Glede zde vprašanja sem neizprosen proti Vašemu stališču in sem v stanu razglasiti celo naglo sodbo, če se ljudstvo v tej stvari ne pokori. V armadnih zadevah ne poznam nikake šale in že danes Vam povem, da ne pomilostim nikogar. Stránský: Mi branimo in zagovarjamo stališče celega češkega naroda. Cesar: Narod je naščuvan. To je storila intelgenca. Začelo se je z Drbalovim slučajem v Tišnovicah. Stránský: Dovolite, Vaše Veličanstvo, da nekaj pripomnim. Res je, da je intelgenca začela. Prav intelgenci so zakoni pristopni, zakoni pa ne predpisujejo, da se mora rezervist oglasiti s „hier“, ampak samo, da mora rezervist naprej stopiti in oddati svoj pas. Cesar: Gospod doktor to je advokatski argument. Jaz pa Vam povem, da je to zadeva službenega jezika in ta je v armadi nemščina. Stránský: Nastati bi mogle jako neugodne posledice, če se ne najde izhoda iz te afere in če se ne pride naproti čutilom češkega naroda. Cesar: Jaz bi to obžaloval, ali povedati Vam moram še jedenkrat, pustite armado v miru!

Cesarjevih besed sploh ne sme nihče kritikovati. Zato podajemo ta razgovor brez kome-

tarja. Pripomnimo le, da naj slovanski poslanci v državnem zboru drže skupaj kot močna veriga, da ne pridejo Nemci, ki so cesarjevih besed silno veseli, z zahtevo, da mora biti nemščina avstrijski državni jezik. Na odločnost Čehov se zanašamo trdno. Čehi bodo gotovo pokazali, da je naš pesnik v drugačnem smislu vzel besede, ko je zapisal: „Še vrli Čeh nemšk'vati musi!“

Dva dni pozneje je pa cesar po obedu imel besedo s češkim delegatom dr. Začekom. Tu je nekako skusil svoj govor ublažiti in Čeha pomiriti. Začek mu je omenil, da Čehi žele sprave z Nemci, a se bode težko kaj doseglo, ker niti Nemci niti vladni krogi nočejo priznati enakopravnosti obeh narodov. Nato je cesar rekel: Želim, da se na pravice češkega naroda popolno ozira. Ne bom dopustil, da bi se češkemu narodu godila kakršnakoli krivica. Nikakor pa ne dovolim, da bi bila prihodnja vlada levičarska, ampak mora biti popolnoma nepristranska in objektivna, ki bo jednako pravična napram vsem in vsakomur. Češki poslanci naj delujejo na to, da se pomiri javno mnenje med češkim narodom.

Te besede cesarjeve bodo gotovo pomirljivo vplivale ne le na Čeha, ampak tudi na zatirane Jugoslovane, stokajoče v morju krivic pod istim cesarskim orlom, če bodo istinite.

Sodne razmere v Celju.

Objektivnost je prvi in zadnji pogoj sodnika — come il faut. Isto velja tudi o državnih pravdnikih in njih funkcionarjih. Da je to v posameznih slučajih, kjer se imajo stranke bati neobjektivnosti gori navedenih organov, mogoče doseči, skrbijo določbe §§ 67 do 71, in 76 ter gledé porotnikov 306 kazensko-pravdnega reda. Le žal, da se te točke premalo ozirajo na današnje dejanske potrebe in da se ne morejo uporabljati z ozirom na sedanjo razburjenost duhov.

V Celju imamo sodnike dveh narodnostij: slovenske in nemške. Pri okrajnem in pri okrožnem sodišču so konceptni — kakor tudi manipulantni uradniki zvečine Nemci. Ali je mogoče

pod današnjimi razmerami, kakršne vladajo sedaj v Celju, da so nemški uradniki objektivni? Ali je mogoče to pričakovati od slovenskih?

Začnimo pri nemških! Znana in resnična prislovica pravi: „Povej, mi s kom občeješ, in povem ti, kdo da si!“ Ko je prišel Wurmser v Celje, ga je slaboglasna „Vahtarica“ v nebo povelicevala, češ, da je mož, kakršnih je Nemcem v sedanjih časih treba, da se zaveda svoje nemške narodnosti, itd. Ko bi bili prej še takó prepričani o sodnijski zmožnosti in objektivnosti Wurmserja, nam je moral hvalospjev od take strani vzeti vse zaupanje v moža, ki naj upravlja provosodstvo v našem okrožju. Še bolj dvomljivo, kakor ta himnus, je pa občevanje nemških uradnikov z ljudmi à la Ambroschitz, Öchs, Gollitsch itd. In to razmerje ni slučajno, nego parmanentno, in, kakor se vidi, prav intimno. Kacega mišljenja postanejo sodniki iz občevanja s takimi poštenjakoviči, si lahko mislimo.

Za vzgled le par občeznanih slučajev. Vsi celjski meščani, Nemci kot Slovenci, so se čudili, da je bil svoj čas znani Öchs zaradi izgrediv za časa pevske slavnosti vsake krivde oproščen vključ temu, da je bilo obče znano, da je bil Öchs pravi vodja vseh izgrediv in da ga je bilo povsod videti med razgrajachi. Govorilo se je potem po mestu, da je bil Öchs že prej svoje oprostitve gotov. Zakaj? Premišljanje o tem prepuščamo razsodnim bralcem. Pri c. kr. okrajnem sodišču je bil doslej neki sodnik, ki je v bagatelnih stvareh nemškega odvetnika proti slovenskemu, kjer je vsak daljni postopek nemogoč, izvajal kaj čudno prakso. Le žal, da naši odvetniki niso bili dovolj odločni, da bi bili o pravem času vložili skupno pritožbo zoper tako sodstvo in da so čakali, da jo je sedaj možic proč popihal. Povedali bi lahko še več, pa nam je težko iz ozirov na osebe, ki bi bili z objavljenjem prizadete.

Člen VIII. postave od 17. decembra 1862 štev. 8 d. z. iz leta 1863. določa: „Kdor se povodom še vrščega se kazenskega postopanja v tiskovinah spušča v razpravljanja o moči dokazil v domnevanja o izidu razprave

Narodno blago.

(Zapisal J. J.)

Vshodno od Dola pri Hrastniku na Štarskem je vas Slatina. Vas ima ime od slatine, kisle vode. Stari možaki še pomnijo, da je bil ondi studenec, čigar vodo so radi mešali z vinom, ker je vino začelo kipeti. Sedaj je on studenec čisto usabnjen.

Vshodno od Slatine je vas Marno z osmimi kmetijami. Tu imajo močno obokan studenec Rajni Planinec mi je pravil, da so ga obokali še „ajdje“. Neki „ajd“ z imenom Cvent je bil tako močan, da je vse kamenje za obzidanje studenca trikrat sam prinesel. Takrat sta bila v tej vasi samo dva kmeta, Cvent in Planinec. Okoli in okoli je bil sam gozd. Planinec je imel lepo hčer Zorko. Vanjo se je zaljubil mladi Cvent. Zorka je nekoč šla s svojim očetom v Žalec sorodnike obiskat. Slučajno je takrat v Žalcu neki star, častitljiv mož oznanoval krščansko vero. Zorkinemu očetu je bil mož posebno zato všeč, ker ga je razumel. Slišal je bil že prej v Laškem

enkrat takega moža pridigovati, pa ga ni razumel, ker je govoril v tujem jeziku; neki bradač je moral poslušalcem razlagati, kar je povedal. Sklenila sta Planinec in hčerka, popustiti pogansko vero in postati kristjana. Zorka je tudi svojega brata in ljubimca Cventa nagovarjala, da naj se okleneta Kristove vere. Dosegla pa ni svojega namena, oba sta jo začela hudo sovražiti. Ko je to videl stari Planinec, je sklenil, umakniti se s hčerjo Zorko. Ob Malem vrhu je postavil leseno kočjo, da sta ondi živela. Novo selišče je pozneje dobilo ime Zorkovec.

Stari Planinec je umrl, Zorka je ostala v koči sama. Pogosto je hodila obiskovat, ker ji je bilo dolgčas. Svojo staro teto v Holečni Dol. Za ta njena pota sta vedela tudi njen brat in nekdANJI ljubimec Cvent. Ko se je Zorka nekega večera vračala proti samotni koči, jo pristrezeta v Lošču ob stezi, da bi jo prisilila, postati zopet poganka. Zorka je nesla v robcu nekoliko česna. Brat prvi pogleda, kaj nese. Ko ga Cvent vpraša, kaj ima, reče: Česen je. On je pa razumel: Česni jo! Udaril jo je z gorjačo po glavi in obležala je mrtva.

Cvent se je kmalu potem spreobrnil in se dal krstiti. Živel je v Zorkini koči in dobil tudi pri krstu ime Zorkovec.

Pravil mi je to prigodbo star mož, pokazal mi kraj, kjer je bila Zorka ubita, in pristavil, da naj vržem nekoliko dračja na gromado, kadar jo bodem videl ondi goreti. Neka čudna moč je pahnila enkrat starega Sovreta proč, ko je hotel blizu gromade seči steljo.

Jugovzhodno od vasi Marna so njive, katerim pravijo na Popotnicah. Tu je baje stal nekdašnji grad. Marnljevci so porabili njega razvaline za cestni tlak, debele mreže grajskih oken pa ima Jurjevec pri svojem hramu.

Nad vasjo Kristan Dol je hrib Ostri Vrh. Na tem hribu so v starih časih stanovali gozdni možje in bele žene ali Rojenice. Gozdni možje so kmetovalcem s hriba klicali, kdaj in kaj naj sejejo, da bo žetev obilna. Dedu pokojnega Šentjurca je gozdni mož tri večere klical s hriba: „Bob sej, bob sej!“ Njivo za Malim Vrhom obseje z bobom. Toliko boba še nikoli ni pridelal, vsi stebli so bili polni stročja. Rojenice so pa prihajale v vas praviti prihodnjo osodo novoro-

ali si dovoljuje sprevračanje podatkov procesa, kar bi bilo v stanu vplivati vmeševalno ali predsežno gledé izreka sodišča na obče mnenje — je kriv pregreška in naj se obsodi v zapor od jednega do treh mesecev. Ta določba je najbrže zginila iz repertoira celjskega državnega pravdnštva. Kaj je že celjska „Vahtarica“ pisala še v teku preiskave proti g. Bovhi — in kaj piše sedaj o izidu postopka proti g. Gostinčarju, je neverjetno — in kljub temu se list ne zapleni. — Pisala je, da bo pred slovenskimi porotniki oproščen, in ne samo to, temveč da dobi gosp. Gostinčar, kakor gosp. Bovha, svoj „Schussgeld“.

In ravno ta prizanesljivost državnega pravdnštva napram „Vahtarici“ je kriva, da na drugi strani tudi — slovenski sodniki ne morejo biti popolnoma objektivni, kajti pošten človek se sramuje, odgovarjati na podlosti imenovanega lističa, in kljub temu vpliva tako pisarjenje na obče mnenje. Tako je n. pr. po izidu procesa proti gosp. Bovhi pisala, „da so Nemci precej vedeli, kakšen bo konec razprave, ko so zagledali v sodnem senatu svetnika Gregorina in pristava dr. Krajnciča, o katerih je znano, da sta oba fanatična Slovenca“. In list se je po celem mestu v zasebne hiše, trafike ter kavarne in gostilne raznesel v soboto zvečer, kadar ga največ ljudij čita. Uradna roka ga je pa zasegla drugi dan, v nedeljo, okoli 11. ure. Ne vemo, je-li to zakasnitev zakrivilo državno pravdnštvo, ali izvršujoča politična oblast. Vprašamo pa, kaka sredstva imata prizadeta dva gospoda, da se pred ljudskim mnenjem opravičita. Popravek je v tem slučaju nemogoč in brezvspešen, ker bi „Vahtarica“ po popravku še marsikaj dodala.

Ne čudimo se potem, če se tako na ljudsko mnenje nekaznjeno vpliva, da se slovenske sodnike, — kakor g. dr. Krajnciča — javno po cestah pretepa in napada. In okrožno sodišče za tak surov napad, ki ima po našem mnenju v sebi vso kvalifikacijo hudodelstva javne sile, ne najde druge kazni kot globo 40 gld.!? Kakšno je po tem stališče slovenskega sodnika, če se mora bati za svojo osebno varnost „zaradi objektivnega pravosodstva“? Kaj čuda potem, če je slovenski sodnik kavarinja Hausbauma oprostil od zatožbe pravika Meže, katerega je Hausbaum tako (slučajno seveda) butnil, da je g. Meža še poleg idočo gospodično skoraj prevrgel. Isto, kakor g. Meži, se je od strani istega Hausbauma in isti dan zgodilo g. dr. Piklu, odvetniku v Kozjem. In kljub temu je kazenski sodnik Hausbauma obeh obtožb oprostil.

Od predsedstva okrožnega sodišča in od državnega pravdnštva, katerima dvema oblastima kot takima ne moremo očitati krivde za nezdrave razmere pri sodstvu v Celju, pričakujemo, da z vso korenitostjo postopata proti vplivanju tiskovin na sodne uradnike in da pazita na svoje uradnike, da ne bomo imeli povoda, se proti postopanju posamnikov pritoževati. Za odpravo sedanjega stanja je še čas, a zadnji čas.

jencev. Ob porodih je stal na mizi bokal vina in hleb kruha, češ da bodo Rojenice kaj bolj ugodnega za novorojenčka povedale. Videli jih je pa tisti, ki je imel pri sebi praprotno seme. Bele žene so bile dobre in so večkrat tudi pomagale kmetovalcem na polju delati. Včasih so kmetu čez noč pozele celo njivo pšenice, ko je bil v zadregi za ženjice. Morala jim je pa gospodinja zvečer na mizo položiti bokal vina in hleb belega kruha.

Zapadno od Kristandola je v strmeh bregu visoka skala, imenovana Stog. Na strani je velik rudeč križ. Naredili so ga baje Turki s krščansko krvjo. Zraven je močan studenec, imenovan Bela voda. K tej vodi so se hodile umivat bele žene.

Blizu vasi Kal bi morala stati cerkev sv. Neže. A neka pastarica je na paši svetnico razžalila, ker jo je vedno po nemarnem klicala, da bi ji zavračala ovce, in sv. Neža je šla rajši stanovat na sveti Kum.

Občni zbor „Naše straže“.

V lepi slogi se je izvršil v nedeljo 14. t. m. v Trstu občni zbor „Naše straže“ v dvorani „Slavjanske čitalnice“. Društvo, katero je „Narod“ razupil kot strankarsko samo zato, ker je bil ustanovni shod v „Katoliškem Domu“, ni dalo tekom svojega delovanja nobenega povoda, da bi obveljalo plitvo prorokovanje „Slov. Naroda“. Strankarsko je bilo samo v toliko, da je je podpirala samo katoliško-narodna stranka s svojimi — darovi, da je večina napredne inteligence samo zato, ker je „Narod“ napisal neumnost, smatrala za pametno, trobiti ž njim in zapreti žepe društvu, katerega delo je bilo po svečeno rešitvi slovenskih meja. Nihče ni na občnem zboru rekel o tem žal besede, čulo se ni nič rekriminacij, še celo na izvenkranjske prvake ne, ki so pred ustanovitvijo imeli polno načelstvo v „Straži“ in dregali Kranjce naj ustanove tako društvo, potem pa za obmejne Slovence tako nujno potrebnemu društvu niso pripomogli niti do sestave krajevnih odborov.

Na občnem zboru je bila primerna udeležba iz središča in Istre. Goriška je bila slabo zastopana, Štajarcev in Korošcev ni bilo, tudi tržaških Slovencev je malo preveč — burja zadržala doma. Iz Kranjskega so bila zastopana ta le društva: „Gospodarska zveza“, „Slovenska krščansko-socijalna zveza“, „Konzervativno obrtno društvo“, „Krščansko-socijalno železničarsko društvo“, „Ljudska posojilnica“, „Katoliško društvo za delavke“, „Zveza kranjskih posojilnic“, „Katoliško tiskovno društvo“, „Kmetijsko društvo v Gorjah“, „Slov. kat. društvo za radovljiski okraj“, „Posojilnica v Gorjah“, „Posojilnica v Polhovem Gradcu“, „Kmetijsko društvo v Horjulu“, „Posojilnica v Horjulu“, „Konsumno društvo“ v Starem Trgu.

Otvoril je občni zbor društveni predsednik dr. V. Krisper z iskrenim pozdravom slovenskemu in hrvatskemu narodu ob meji. Pozdravil je došle drž. in dež. poslance v prvi vrsti načelnika „Slov. kršč. nar. zveze“ g. Povšeta, ljubljanskega župana, zastopnike časopisja. V svojem govoru je dalje povdarjal, da moramo v prvi vrsti gospodarski podpreti narod, ako ga hočemo rešiti. Ta ideja je vodila „Našo stražo“. S to idejo je tesno spojena ideja celokupnosti slovenskega naroda, saj najtrdnjša vez naše edinosti je poleg narodne zavesti gospodarsko združenje vsega naroda, ono nam bode prej ali slej omogočilo naše zjedinenje. Zato društvo ni služilo nobeni stranki, bilo je nadstrankarsko, vseslovensko. Zvesto se je držala „Straža“ svojega namena, podpirati in krepiti v gospodarskem in kulturnem oziru Slovence in Hrvate na Štajarskem, Koroškem in Primorskem. Govornik je prorokoval „Straži“ lepo bodočnost, kadar se izvede njen finančni načrt. Ker z darovi ne bode mogoče pri velikih zahtevah drugih društev na tem polju mnogo storiti, naslanjati se bode morala „Straža“ v prvi vrsti na podpore vseh slovenskih občin, društev in drugih zastopov. Sosebno dolžnost, podpirati „Stražo“, imajo Slovenci na Kranjskem, imajo ugodnejši politični položaj, morajo pomagati izvenkranjskim Slovincem, ki ob mejah ščitijo deželo tujih navalov. Upamo torej, dejal je govornik, da bode tudi deželni zastop kranjski prišel do spoznanja, da je podpiranje „Naše straže“ deželna korist. Naj pri „Naši straži“ velja čudotvorna parola „v edinosti je moč“.

Na to je poročal društveni tajnik dr. Brejc o društvenem delovanju. Najprej se je ozrl na zgodovino društva, na njega ustanovitev, na sestavo posameznih odsekov, povedal, da je društveni načelnik dr. Ivan Šusteršič radi preobilih opravkov odložil predsedniško čast, ter naznanil število udov. Do 30. julija je bilo članov: 155 ustanovnikov, in sicer 38 v Ljubljani, 41 na ostalem Kranjskem, 35 na Štajarskem, 11 na Koroškem, 7 na Goriškem, 13 v Istri, 4 v Trstu, 6 v raznih drugih krajih. Rednih članov pa je na Kranjskem 450, na Štajarskem 270, na Koroškem 115, na Primorskem 72, na Dunaju 21, v Gradcu 16, v drugih krajih 6. Vseh članov je torej 1140.

Od 30. julija do danes se je pa število članov še znatno pomnožilo.

Tajnik je spretno risal društveno delovanje, ki je dvojno: 1. gmotna denarna pomoč in 2. posredovanje. Iz tajnikovega poročila posnamemo sledeče:

Nekemu obrtniku v nekem štajarskem mestu, ki se je tam še le pred kratkim naselil in se ima spočetka boriti z izrednimi težkočami, se je podelilo 120 K podpore in 400 K obrestovanega posojila. — „Slov. izobraževalnemu in zabavnemu društvu Naprej“ v Gradcu smo plačali stroške za natisk pravil v znesku 33 52 K in mu v delno pokritje ustanovnih stroškov dali podpore 200 K. — Slovenskemu obrtniku, ki se je naselil v nekem istrskem mestu, se je dovolilo in izplačalo obrestovano posojilo 600 K. — Za napravo tehničnih načrtov za zadrugo v Sinčivasi na Koroškem je „Naša Straža“ darovala 100 K. — Neki obrtnici, ki jo je društvo poslalo v neko mesto na Sp. Štajarskem, so se plačali stroški selitve v znesku 20 K. — Tudi neki drugi osebi, ki se je vsled društvenega posredovanja preselila na slov. mejo na Koroškem, se je dovolil prispevek k stroškom selitve v znesku 50 K. — Dijaški kuhinji v Pazinu se je podarilo 100 K, za gospodarske potrebe neki istrski občini darovalo 60 K.

Mnogo je bilo slučajev, pri katerih društvo vsled malih sredstev ni moglo priskočiti na pomoč.

Živahno je bilo društveno posredovanje. Preskrbljevalo je društvo mesta slov. obrtnikom ob meji, skrbelo, da mnogo obmejnih slovenskih gostiln ni prešlo v tuje roke, posredovalo pri prodaji posestev, slovenskim trgovskim pomočnikom je društvo iskalo primernih služb na obmejnih postojankah, zbiral je primernih knjig za obmejne kraje. „Straža“ je prevzela del stroškov pri zgradbi šole ob narodno zelo eksponirani meji. A delovala bi v teh slučajih še živahnejše, da niso pravila prekomplikirana, društveni aparat prerazdeljen. Treba bo premeniti pravila.

Končal je tajnik svoje poročilo tako-le: „Naša straža“ je občaslovensko društvo, ki ne služi in nikdar ne bode služilo nobeni stranki, temveč izključno le koristim in napredku vsega slovenskega naroda. (Vsestransko pritrjevanje.) Pri „Naši straži“ je torej prostora za vse, ki so dobre volje. Vsakdo je lahko njen član; kdor pa bi jej iz katerikoli vzrokov ne hotel ali ne mogel pristopiti, naj jej vsaj ne nasprotuje. To je minimum, ki ga smemo zahtevati od vsakega, ki se šteje za Slovenca. Gospoda! Nesloga nas je usužnjila, nesloga nas do cela uniči, če se ne spametujemo! Pustimo torej neplodno besedičenje in razdražljive rekriminacije in lotimo se rajši dejanskega dela; kot ena, močna, neprodorna falanga stopimo na stražo za naše narodne svetinje z geslom:

„Bog in narod in zmaga slovenska!“

Društveni blagajnik g. Smolnikar poroča o dohodkih in stroških. Dohodkov je bilo do 31. julija 1899. skupaj 6720 46 K, in sicer so vplačali ustanovniki 4631 K, letniki 1336 10 K, društva 460 K; razna darila so znesla 293 56 K. Troški pa so znesli 2492 18 K, toraj preostanka 4128 28 K. Troški se razdele: Posojila 782 12 K, podpore 480 K, stanovanje 218 40 K, uradnik v pisarni 200 K, pisarniški stroški 137 90 K, oprava 735 76 K, sluga 22 K, razni stroški 16 K. Od 1. avgusta 1899 pa do 10. januarja t. l. je bilo dohodkov 933 94 K, stroškov 1011 K. Vsi dohodki do 10. t. m. so torej znašali 7654 40 K, troški 3603 32 K, preostanek znaša 4050 58 K.

Drž. poslanec Spinčič je govoril za slogo v društvu, na kar je g. dr. Krisper pojasnil, da se vrše dogovori za skupno delo obeh slovenskih strank pri tem za obmejne Slovence veljavnem društvu.

Dr. Pretner se je pridružil Spinčičevim izvajanjem ter je predlagal zaupnico sedanjemu odboru, kar „Narod“ v svojem poročilu ni hotel povedati. Zaupnica je bila soglasno vsprejeta. Glasoval je za njo tudi župan Hribar.

Dr. Krisper je zaključil občni zbor z željo po slogi. Tudi mi je iskreno želimo. Strankarska, s strankarskim predsednikom ne sme biti „Straža“ nikdar!

Mednarodne stanovske težnje med trgovci.

Liberalizem je vpeljal neomejeno obrtno in trgovsko svobodo. Te svobode se je poprijel trgovski stan z vso vneto, in jo izvaja mnogo intenzivneje, nego drugi stanovi, ker je trgovec po svojem poklicu gibčnejši, nego drugi stanovi, hitreje zapazi svoj dobiček in ga tudi dosledneje izrablja, ker pozna vse pripomočke, ki mu jih dajejo postave in prometna sredstva. A ravno trgovski stan je sedaj med onimi, ki proklinjajo liberalno svobodo trgovine. Trgovci so trudni neomejene konkurence, ki vlada med njimi, in iščejo potov, da jo zabranijo ali vsaj omeje. Trgovske in obrtne zbornice svoje naloge ne izpolnjujejo in je tudi ne morejo, ker zastopajo preveč različne stroke. V okviru liberalnih postav tudi varstvo postav trgovine ni mogoče, saj bistvo liberalnih postav ni varstvo in zaščitništvo, ampak svoboda. Svoboda je pa dvorezen meč: dobra je za onega, ki jo brezobzirno izrablja, slaba za onega, proti kateremu se rabi.

Vladni načrt novega obrtnega reda je pa pri avstrijskih trgovcih zadel ob precejšen odpor. Trgovci so zagnali proti liberalizmu glasen klic: Proč z neomejeno liberalno svobodo!

Iz trgovskih krogov je izšla prošnja na državni zbor, v kateri zahtevajo varstva nasproti dosedanjim tendencam liberalizma. Za danes objavljamo glavne misli te težnje — dobili smo jo iz interesovanih krogov popolno s seznamom prošnikov — ker se nam zdi velike važnosti za razvoj gospodarstva, da si seveda ne vemo, ali se bo državni zbor nanjo oziral ali ne. A mišljenje trgovskega stanu iz nje odseva jasno, zastopano je v nji vse avstrijsko trgovstvo, in njene tendence segajo globoko v ves gospodarski sestav. Trgovci zahtevajo, da se pri ureditvi obrti trgovstvo upošteva kot stan, in sicer kot združeno organiziran stan. Zahtevajo, da se po postavi določi, kdo je trgovec in kdo ne, in da se za trgovce potem naredi postave, v katerih okviru bi mogli uspevati in si zagotoviti blagostanje. V ta smoter predlagajo:

I. Trgovinske obrti se naj ločijo:

- a) v trgovsko obrt in
- b) v malotrgovsko obrt.

II. Trgovska obrt naj da pravico do trgovine z vsem, v prostem prometu obstoječim blagom, trgovcu bodi pa prosto, da naznani svojo obrt tudi le za trgovino s posameznimi predmeti. Za nastop samostojne trgovske obrti je potrebno izpričevalo sposobnosti.

Izpričevalo sposobnosti se izkaže:

1. Z izkazom, da je dotični vsaj tri leta se učil in vsaj dve leti služil kot trgovski pomočnik, kakor tudi z izkazom, da je dovršil trgovsko strokovno šolo;
2. Z izkazom, da je z dobrim uspehom dovršil srednjo ali javno trgovsko šolo in vsaj tri leta praktično služboval v trgovinski obrti, v trgovski ali v tovarniški pisarni;
3. Navedeni izkazi morajo biti potrjeni od tamošnje trgovske zadruge.

III. Malotrgovske obrti naj bodo trgovske obrti, ki so omejene na prodajo gotovih predmetov in se izvršujejo brez trgovskih uslužbencev. Malotrgovska obrt bodi sicer prosta obrt, a omejena na krajevni trg, zato se morata poprašati prej županstvo in tamošnja trgovska zadruga, predno se da obrtno dovoljenje.

Iz tega se vidi, kako po vzgledu kmetov, advokatov in delavcev tudi trgovski stan hrepeni po stanovski organizaciji. Sedaj hočejo „izučeni“ trgovci narediti zaprt stan, kateri uživaj trgovinsko svobodo, „neizučene“ pa hočejo kot „malotrgovsko obrt“ navezati na njih domači trg, omejiti jim tržno blago in se tako osvoboditi njih neomejene konkurence.

Ta akcija je izšla iz „društva izučениh trgovcev na Dunaju“ in ima čisto mednarodni značaj. Iz zapisnika onih trgovskih zvez,

katero so pristopile tej prošnji, posnamemo, da so iz sledečih dežel:

Nizja Avstrija	71 zvez z 11 842 udi
Gornja Avstrija	63 " " 4.986 "
Solnograško	9 " " 681 "
Štajersko	33 " " 5.004 "
Koroško	4 " " 450 "
Kranjsko	4 " " 409 "
Tirolsko in Predarlško	10 " " 1.185 "
Češko	113 " " 13.265 "
Moravsko in Šlezija	39 " " 7.140 "
Galicijska	9 " " 856 "

Vsota . . 355 zvez s 45 818 udi.

Med temi so kranjski obrtniki tako-le zvezani:

1. Gremij trgovcev v Ljubljani	65 udov
2. Zveza trgovcev in rokodelcev v Kostanjevici	117 "
3. Zveza trgovcev v Mokronogu	50 "
4. Zveza trgovcev v Kamniku	177 "

Vsota . . 409 udov.

Seveda je tu med trgovci prišteti mnogo obrtnikov, ki niso trgovci. Tudi je vprašanje, kako bi se zadržali proti temu trgovski obrtniki, če bi se sploh kaj zanimali za ta velevažna vprašanja. Mi smo smatrali za svojo dolžnost, naše obrtne kroge še posebej opozoriti na to mednarodno akcijo, ki skuša v trgovstvu izvesti dve nečedni protiliberalni načeli: načelo sposobnostnega izpričevala in stanovske organizacije.

Med kranjskimi trgovci, katere protiliberalno „društvo izučениh trgovcev na Dunaju“ šteje med svoje pristaše, je pač mnogo takih, ki prisegajo na „Narodov“ liberalizem in na njegove fraze o „svobodi“. Naj jih ta akcija, ki bo morda v sedanjem političnem položaju za sedaj še brezuspešna, a ima v sebi jedro za nadaljni razvoj, vspodbudi k načelnemu premišljevanju o liberalnem gospodarstvu v naši državi ter v naši ožji domovini.

Časniški glasovi.

V „Učiteljskem Tovarišu“ daje nekdo antiliberalcem ta-le svet, ako hočejo pridobiti za se napredno učiteljstvo: „Preskrbite nam mastnih, pa zelo mastnih plač, in prepričali se boste, da boste s tem zelo, zelo razmajali vez, katera nas drži sedaj! Dokler pa ostane učiteljstvo v takih razmerah, kakor je sedaj — ne opravite z učiteljstvom nič!“

Zadruga in trgovci. Pod tem naslovom piše novi „Narodni Gospodar“: „Jeza trgovstva se obrača zoper takozvane „kunsume“, t. j. zoper trgovino s kolonijalnim in manufakturnim blagom v zadrugah. Nikakor ne zamerimo domačim trgovcem njihovega nasprotstva zoper to v isto združeno kupčije. Vsakdo ima namreč pravico, braniti svoje legitimne interese, — tako tudi trgovski stan, ki je važen in inteligenen del naroda kot gospodarske celote. Naš namen pa nikakor ni, samo prodajati laskave besede, — naš namen je marveč, s temi vrstami pomoči, da se zboljšajo označene razmere. S kratka: pokazati hočemo pot, ki po naših mislih vodi do sporazumljenja. Troje činiteljev je pri tem vprašanju upoštevati: trgovce, zadruga in — ljudstvo, katero je konsument. Ti trije činitelji naj se sporazumejo pod zaščito „Gospodarske zveze“, ki v vsakem posameznem slučaju rada prevzame nalogo posredovalca. Kmetijske zadruga naj opustijo trgovino s kolonijalnim blagom in manufakturno ter se omejijo zgolj na svoj pravi smoter: pospeševati kmetijsko produkcijo, razpečevanje kmetijskih pridelkov in kmetijsko-obrtnih izdelkov, ter nabavljanje kmetijskih in kmetijsko-obrtnih potrebščin. Vse drugo naj pa prepušči trgovcem, pod pogojem, da isti dogovorno z zadrugami dotičnega okoliša in z „Gospodarsko zvezo“ določijo cene, ki bodo vse stranski ugajale. Seveda morajo v slučaju takega sporazumljenja trgovci prevzeti kolonijalno in manufakturno zalogo zadruga; toda v tem oziru ne bode težave, če bode le volja, spora zmeti se, resna. „Gospodarska zveza“ pa naj potem zastavi ves svoj vpliv, da v okolišu, kjer se je doseglja taka sprava, ne pride več do „konsuma“. Tako sporazumljenje bode v veliko korist

ne le trgovcem, temuč tudi zadrugam. Nehal bode konkurenčni boj. Zadruga gibanje pa zadobi novega inteligentnega sodelavca: trgovski stan, ki je doslej nasprotoval, ali vsaj stal na strani. Dobiček bode na obeh straneh velik. Vsak trgovec se bode rad posvetil sodelništvu v zadrugi, saj mu bode to le v korist. Ljudstvo, videč ga sodelovati v kmetijski zadrugi, mu bode zaupalo, videlo bode v njem svojega prijatelja, — pa mu bode torej tudi zvest odjemalec. Na drugi strani pa se trgovec nasloni na „Gospodarsko zvezo“, se posluži njenega posredovanja pri nabavljanju blaga; tako bode prišel tudi mali in najmanjši trgovec do solidnega blaga iz prve roke in bode torej kos konkurenci na vse strani. Želimo, da se tako doseže čim preje gospodarska sprava doma — da bomo potem v skupnem delu na narodno-gospodarskem polju sporazumno pospeševali občni blagor.“

„Novi List“ v Trstu se odločno poteguje v zadnji številki, da se v Trstu ustanovi slovensko krščansko-socialno društvo. List piše: „Nam je dvojno neumljivo, zakaj se v Trstu merodajni krogi tako odločno upirajo tej organizaciji, marveč se po teh bridkih izkušnjah, katere je imelo tržaško delavstvo sploh, osobito pa naše slovensko delavstvo ob svojih rudečih voditeljih, kar brez pomisleka ne odločijo za splošno slovensko katoliško delavsko društvo. Baš v tem pogledu pa je naravnost usodepolna tista dvo-reznost, katere smo navajeni v Trstu. Tu vedno čujemo povdarjati: „saj smo tudi mi kristjani, kaj česte z vašim katoliškim društvom?“ Nam je znano, da baš oni gospodje, ki so svoj čas najodločneje protestovali zoper ustanovitev katoliškega delavskega društva, da so baš ti gospodje kristjani le po krstu in imenu, v ostalem pa ne pojavljajo ničesar, kar bi jih opravičevalo kakor prave prijatelje delavcev sploh in krščanske organizacije. Ker so se tej organizaciji protivili z besedo in pismom, je znak, da so jej nasprotni v vsakem oziru. V naših delavskih krogih se povdarja le več narodnost, a krščanstvo se povdarja jako malo, le tako za — frazo. Z samim povdarjanjem narodnosti pa ne pridemo daleč, in v Trstu imamo nasproti svojim nasprotnikom še velikih nalog. Kako pa se hočemo proti njim uspešno boriti, ako se v pogledu morale takorekoč strinjamo z njimi? Dasi v Trstu ne pojavlja veliki kapital istih sil, kakor v kakih industrijskih mestih, pa je vendar pogubljiv za nas v tem pogledu, ker nas tlači gospodarski in socialni in nas ob enem ugonoblja narodno. Ako bomo temu tržaškemu tujemu kapitalizmu le kričali v usta v enomer „živijo in živijo!“ na vse drugo pa pozabili ali se zanimali le navidezno, tedaj je gotovo, da ne pridemo za korak naprej. Z svojim „živijo!“ ne imponujemo več nikomur, imponirali pa bomo, ako se združimo v krepko organizacijo pod imenom „krščansko-socialni“. Pod to streho zbrani se bomo lahko uspešno borili nasproti izrivajočemu nas tujstvu, kajti duh krepkega krščanstva mora prošniti naše združenje, potem stoprav bomo utrjeni za borbe, katerim zdaj nismo kos!“

V „Slovenki“, zv. 26. l. l., piše Marica: „Moje in vsake pametne žene delovanje ima vso drugo podlago (ne te, da bi ženska bila nekak tretji spol in nekaka npravna propalica, ampak podlago) to namreč, da zboljšamo ženstvu stanje, da varujemo siromašna (ne vsa?) dekleta npravne propasti, da odpremo ženstvu pot do prave izomike, da ji odpremo pot do kruha, ker so postale socialne razmere take, da si mora prav mnogo žen samih skrbeti za obstanek.“ — Ti nazoni Marice niso napačni. Istotako pohvalimo nastopni opomin iste pisateljice: „Kar je moškemu dovoljeno, ni vselej tudi za žensko spodobno in ženskim čutilom primerno. Zahajati n. pr. v beznice, pončevati, popivati in kaditi, ne vem, kako bi se izrazila, kaj mi vzbuja taka ženska.“ — Mi danes povdarjamo samo besedo „kaditi“. V Ljubljani pogosto vidimo kaditi cigarete štirinajstletne deklice, ko gredo v šolo. Prepričali smo se celo, da neka močno emancipirana mama sama kupuje svojim hčerkam cigarete, da kade kadar gredo v šolo, in včasih privošči kako cigareto tudi svojemu sedemlet

nemu smrkolinu. Gospa ni neumna, mnogo čita, pa — kaj? Same napredne stvari!

„Soča“, št. 6., prinaša silno bistroumen članek kmetu v pomoč. Njegovo jedro se glasi: „Ker je državna uprava dala utemeljeno premoč trgovcem in obrtnikom ter veleposestnikom, in je edino po tem potu mogoče, priti do vpliva v deželi in je zopet edino tako mogoče dosledno in neprenehoma dejstvovati na zboljšanje malega posestva, ravno zaradi tega se mora vsak politik baviti pred vsem s tem, kako vesti do posebnega razvoja trgovce, obrtnike in veleposestnike. Kadar bomo imeli moč, dajati sami deželne zakone, dajati podporščine za naše potrebe, potem pač bode najimenoitnejša naloga naših javnih korporacij, da se lotijo zboljšanja stanja našega malega posestnika.“ — Tedaj toliko časa, dokler se ne napasejo višji stanovi, sta kmet in učitelj in vsi člani družih stanov, katerim državna uprava ne daje umeteljene premoči, od „Sočanov“ obsojeni na počak. Čedna tolažba! Ali je tedaj čudo, če dalje poroča „Soča“, da se ji je „skrčilo staro število naročnikov in da novih še ni toliko, da bi zgubo nadomestili“?

„Gorica“ v št. 5. prinaša zanimiv članek, v katerem s številkami dokazuje, koliko škode napravlja avstrijskemu vinogradništvu državni zakon iz l. 1892., s katerim se je za uvažanje laških vin znižala carina od 20 gld. na 3 gld. 20 kr. Prej se ni uvažalo k nam skoro nič laškega vina, sedaj se pa laško vino prodaja pri nas za domače vino. Samo l. 1898. se je pripeljalo laškega vina iz kraljestva za 16,557.223 gld. V vsi dobi, odkar velja vinska klavzula, pa za 74,011.835 gld. V Italiji še skoraj nič ne poznajo trtne uši in drugih trtnih boleznij in obdelovanje vinogradov je po ceni. Te razmere morajo uničiti naše vinorejce. Zato gre posestvo za posestvom pri nas na boben. Prav konča članek „Gorica“, ko piše: „Menda so domači državljani in davkoplačevalci vendar večjega ozira vredni, nego vladarska trozveza ali takozvane prijazne razmere z južnim sosedom“.

„Slovenski Gospodar“ piše: „Iz Berolina so dobile s posredovanjem nadučitelja Prölla v Gleisdorfu sledeče šole podporo: Goruži 30 K. Konjice 30 K, Vitanje 30 K, Laško 30 K. Št. Ilj v Slov. gor. 30 K, Sladkagora pri Spilfeldu 30 K, Marenberg 30 K, Sevnica 24 K in Slatina 20 K. Tako poroča „Pädagogische Zeitschrift“ št. 1. leta 1900. In naše avstrijske oblasti molčijo k temu. Okrajno glavarstvo v Mariboru, kaj si storilo v tem oziru? Politična ekspozitura g. Zoffa v Konjicah, zakaj molčiš? Avstrijska deca dobivajo pruski denar! Na ta način bo se pri šolski mladini visoko razvil domoljubni avstrijski čut, tako da je nas strah. Ali cesarskih kraljevskih avstrijskih oblastij nič ni strah?“

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, 16. januarja. (Slovenski liberalci in židovstvo) Kdor prebira slovenske časnike, bi si lahko mislil, da imajo naši razsvetljeni Janusa na svojih vratih in svetiščih; vse smrdi po poganstvu. Mej tem, ko se drugi narodi odvrčajo od starih zmot, slovenske inteligence, boljše, slovenskih za peljancev trobilo trobi v brezverski rog neslanih Pavlihov s kolarjem in uzmovičev cerkvenih puščic in farovških žlic. Ali, pustimo jih, „Narod“ je pisal, da „psi lajajo“. Pa mesec še je zmirom šel svoj pot — naj ga je tudi nalajal sultan! Tako je tudi pri nas. Drugod je drugače, kjer ljudje ne zajemljejo svoje učenosti, kakor pri nas, iz „Narodove“ gnojšnice.

Nedavno je umrl v Rusiji odvetnik Rabinovič ustanovnik nove židovske ločinke, katera je Kristusa pripoznala za Mesijo, in ravno takó sv. pismo stare in nove zaveze za kanonske knjige, t. j. za knjige, kakor jih pripoznava katoliška cerkev. Pa še zanimivejša je druga ločinka. Nastala je takó le. V Odesi so se zbrali židje v posvetovanje o Dreyfusovi zadevi. Kar poseže izobražen žid v posvetovanje, češ, ker vse že dela za revizijo Dreyfusove pravde, bil bi zadnji čas, da se spravi na dnevni red tudi revizija onega procesa, kateri se je vršil pred

skoro dve tisoč leti, in se je zvršil s smrtjo velikega proroka Kristusa. Ta proces se mora obnoviti in se zatrditi in utemeljiti nedolžnost rečenega preroka. In zares ta nasvet, da se obnovi oni proces, šteje zmirom več privrženec med židovskim ljudstvom. Napravila se je že zato družba in bomo videli, če se bode židovsko časopisje toliko za to zanimalo, kakor se je za Dreyfusovo pravdo. Tedaj bomo gotovo Slovenci prvi. „Narod“ bo dal priloge in bo zvonec nosil, kakor ga nosi največji koštrun med — ovcami. Sibirski samotar.

Politiški pregled.

Državni zbor bode baje sklican 12. februarja.

Novo ministerstvo dobimo danes. Sestavljeno bode tako-le: Ministerski predsednik in notranji minister pl. dr. Körber, minister za dež. brambo grof Welsersheimb, železniški minister vitez Wittek, pravosodni minister namestnik baron Spens-Booden, naučni minister vitez Hartel, finančni minister dr. Böhm-Bawerk, trgovinski minister baron Call-Rosenburg, poljedelski minister dvorni svetnik grof Giovanelli, minister za Češko sekijski načelnik dr. Rezek, minister za Galicijo dr. pl. Pientak. Najprej hoče novo ministerstvo poskusiti s spravo mej Čehi in Nemci ter v ta namen skliče pravno konferenco 29. t. m. Ta pravna akcija pa ne bode imela dobrih uspehov. Cesar je sicer Stránskemu dejal, da se sprava mora doseči, a ta „mora“ je Čehi zelo razdražil. Čehi hočejo ravnopravnost, dokler pa te ne dobe, se ne puste siliti k spravi. Tako pravi „Information“ v dopisu iz najzmernejših čeških krogov. Wittekovo ministerstvo je trajalo 27 dni.

Delegacije so zaključile svoje zasedanje. Preteklo soboto je češki delegat Kaftan priporočal, naj Avstrija v zvezi z Rusijo, širi svojo trgovinsko politiko na Balkanu. Prijateljsko razmerje mej tema državama onemogočujejo razmere v Srbiji, ki so evropski škandal. Nemčija od zveze z Avstrijo išče le svojega dobička. Slovenski delegat dr. Ferjančič je govoril za drugo železnično zvezo s Trstom. Priporočal je, naj se Bosna in Hercegovina prikljubi državi. Šibal je dalje primorsko iredento ter dejal, da nje javna dela pokrivajo vladni organi. Prijel je kranjsko dež. predsedništvo radi prepovedi učenja ruščine. Vlada naj brani slovanski živelj ob Adriji, ki je Avstrije močna straža. V ponedeljek je Poljak Dzieduszicky proslavljal trozvezo. Šibal je vlado, ki nima pravega zanimanja za poljedelske potrebe. Tržaški Cambon se je jezil nad dr. Ferjančičem in tajil iredento, sosebno to, da bi bil tržaški župan pisal predsedniku italijanske zbornice. Tajil je, a utajiti ni mogel. Dr. Gessmann je prijemal Lloydovo upravo, ki je kriva, da celo trgovci na jugu pošiljajo blago v Indijo čisto preko Hamburga, namesto preko Trsta. Zadnja seja je bila v sredo.

Dovoljena protestantska agitacija. Katoličanstvo Avstrije se je časih krepko branilo. Sedaj pa prihaja z Dunaja vest: „Državno sodišče je izreklo, da društva, razdružena po ministerstvu zaradi agitacije „Proč od Rima!“ , svo jega delokroga niso prekoračile“.

Schönerer je, kakor poroča „Ostdeutsche Rundschau“, sedaj vendar izstopil iz katoliške cerkve. Naveličal se je čakati da bi se okolu njega nabralo 10.000 odpadnikov. Žena in otroci tega avstrijskega Prusa niso izstopili iz katoliške cerkve ter so se vsem njegovim poskusom, da bi jih zvalil seboj, odločno uprli.

Vojska v Južni Afriki. Ladysmith baje še ni padel v roke Burom, pač pa hite generali Buller, Gatacre in French od raznih strani, da bi oprostili mesto. Toda tudi Buri se gibljejo in spremljajo z največjo paznostjo gibanje angleških čet. Burske čete se zbirajo okolu Ladysmitha. Angleži pa se tolažijo z neresnično vestjo, da so se Buri pričeli umikati od Ladysmitha. Poroča se o velikih bojih ob Tugeli, kjer branijo Buri Angležem prehod čez reko. O izidu ni nič znano. V raznih evropskih mestih se zbirajo prostovoljci za bursko armado. Iz Pariza

jih pojde 4000. Kakor vse kaže, bodo Angleži za to vojsko rabili 1200 milijonov gld. brez uspeha.

Domače novice.

Kranjskega deželnega zbora zasedanje je preloženo na nedoločen čas. V kratkem se najbrže skliče za malo časa državni zbor, da doli zakon o rekrutih, meseca marca deželni zbori in potem zopet državni zbor, če bo le stroj šel.

Deželni predsednik Hein je opasno zbolel na pljučnici. Sedaj mu je bolezen že znatno odlegla.

Skrajna surovost. „Slov. Narod“ v št. 12. razodeva svojih patronov želje, da bi moralo oblastvo (menda ljubljanski magistrat!) knezoškofa zapreti, ali pa strogo ga kaznovati z globo, ker je imel nesrečo, da so se mu bili splašili konji in so potem v begu na roki poškodovali nekega Vrtačnika. Če Malovrhu hodi na misel zapor, ni nič čudnega, da pa dr. Tavčar pusti kaj takega tiskati, to je naravnost škandal za vso „inteligenco“, ki še brenči okrog podlega lista. —

Sine ira et studio. „Edinost“ je v 13 številki napravila neki na videz dobrohotni apel na kranjski stranki radi „Naše straže“ in rekla, da naj imata stranki na Kranjskem razmeren delež pri vodstvu društva. „Razmeren“ se menda razume z ozirom na pristopivše člane, in to se pri „Naši straži“ že godi. Liberalne kranjske stranke pa nihče ne more za lase vleči, če noče pristopiti k društvu. „Edinosti“ je menda tudi znan sklep stranke v „Narodnem Domu“: „S klerikalci nič dotike!“ Kdo je tedaj kriv? Čudom se pa čudimo, da tržaški, podpore potrebni Slovenci vkljub temu dejstvu in vkljub dejstvu, da je „Naša straža“ postopala popolnoma objektivno, vendar imajo do društva, kakor pravi „Edinost“, „neko neveselje in nezaupanje“. Vrag razumi te „objektivne“ tržaške kroge! Pristopiti nočejo k objektivnemu društvu, ker so objektivni! Zajec mora tičati za drugim grmoč!

Desetletnica „katol. polit. društva“ bode se praznovala v Ljubljani dne 25. t. m. v „Katoliškem domu“ s slavnostno sejo ob 5. uri popoldne. Slavnostna govornika bodeta dr. Šusteršič in dr. Krek. Zvečer bo banket.

Šubičeva kad bo padla. Stolp na ljubljanskem gradu nima sreče. Na vrhu so napravili neko neukusno kolibo, katere niti „Umetniško društvo“, kadar mačka „cajta“, ne more pohvaliti. Tujci menijo, da je na vrhu Ljubljane stranišče. Nedavno so pa sklenili modri mestni očanci po Šubičevem nasvetu da bi se dopoldne neka obla, ali, kakor „Narod“ poroča, neka kad vsak dan kvišku vlekla, in Ljubljanci bi hodili gledat, kdaj bo ta kad padla, da bi vedeli, kdaj bo poldne. To je bilo krohota in zabavljic po ljubljanskih gostilnah in kavarnah! Uboga trnovska kad! Ko se je pa nekdo v „Slovenecu“ oglasil, da bolj kaže opoldne streljati, kakor kaj gori vleči, je vprašanje postalo načelno. Nič šale! Ljubljanska inteligenca po gostilnah je zoper kad, in ker je tudi „Slovenec“ zoper njo, tedaj je nevarnost blizu, da se inteligenca poklerikali. To nevarnost je začutil „Narodov“ urednik in brž je žrtvoval Šubičevo modrost, da si reši inteligenco. V soboto je „Narod“ že smešil kad in svaril magistrat, da naj se nikar ne napravi „za drag denar brezpomemben nič“. Mestnim očetom sicer ni všeč, da „Narod“ javno v nič deva njihove modre sklepe, a udali se bodo, ker se je udal „Narod“. Tako bo Šubičeva kad padla, preden jo bodo prvič gori potegnili.

Ljubljana oškodovana! Zadnji četrtek je „Slov. Narod“, čigar šefredakter je županov pobratim dr. Tavčar, zopet prinesel hujskujoč članek zoper zidanje škofovskih zavodov v Ljubljani. Pravi, da narodna stranka (kateri se prištevajo vsi mestni očetje) mora napeti vse sile, da zgradbo zavodov v Ljubljani prepreči, tudi če bi nekaterim posameznikom res kaj zasluzka odšlo. Mi tem besedam nimamo družega dostaviti, kakor to, da je knezoškof o pravem času spoznal napenjanje teh sil, zato se je rajši umaknil. Kurje možgane pač mora imeti v

glavi tisti, ki trdi, da napenjanje teh sil ljubljanskim trgovcem in obrtnikom ne bode škodovalo. „Narod“ pa misli, da imajo kurje možgane že vsi Ljubljančani, ko si upa pisati, da bodo ti zavodi neizmerno veliko stali, v istem članku pa kliče trgovcem in obrtnikom: kaj hoste gledali na te krajcarje, ljubljansko prebivalstvo je škofu lahko hvaležno, če svoje zavode zgradi zunaj našega mesta! Gotovo bodo ljubljanski davkoplačevalci dali na to nesramnost primeren odgovor, ker je gotovo, da Ljubljana še nima preveč zaslužka.

Škofova gimnazija in ljubljanski mestni svet. Slavnemu uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. V smislu sklepa občinskega sveta z dne 29. m. m. prosim slavno uredništvo — oprt na § 19 tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862 drž. zak. št. 6 ex 1863 — da gledé na opomnje, ki so v 51. števil. „Slov. Lista“ z dne 23. decembra 1899 priobčene bile pod za. glavjem „Škofova gimnazija in ljubljanski mestni svet“ blagovoli priobčiti naslednji uradni popravek: Ni res, da je „hujskanje v Narodu“ in dreganje privatnim potom pripravilo ljubljanske mestne očete do nesrečnega sklepa, nagajati pri zgradbi zavodov in zavrnuti škofovo prošnjo, da naj se toliko spremeni regulačni načrt, da ne bode nova cesta pomerjena čez stavbišče novih zavodov; res pa je, da občinski svet o téj stvari še sklepal ni in da potem takem škofove prošnje ni mogel zavrnuti. — Župan: Iv. Hribar.

Občinske volitve na Viču so bile včeraj. Izvoljen je bil dosednji občinski zastop.

„Gorenjec“ se imenuje list, ki je začel izhajati v Kranju. Ta list bo gorenjski „Rodoljub“. Krempļev v prvi številki še ni dal čutiti Maček je še v žaklju. Za sedaj ima le „dobre“ svete. Za kmeta ima ta svet, da naj na polje napeljuje vodo. Gotovo je to izumil kranjski „farbar“, ki je bil listu za botra. Misli je na vodo v kranjskih vodnjakih, ki bi polju res ne škodovala. Z „Gorenjcem“ ne bo nič, ker Gorenjec ne kupuje mačka v žaklju. Ako sodimo po tisku lista, tudi nova tiskarna ni prida.

Kako se naprednega agitatorja zjezi. Oče Baraga v Ljubljani je vedno hud na „klerikalce“ in na piške. Drugih slabosti nima. Sosebno je znano njega dobro srce do krčmarjev in njegov temperament, katerega doslej ni bilo mogoče pripraviti do poštene jeze, niti tedaj ne, ko so mu njegovi dobri prijatelji nadeli lepo ime „kurji britof“, da tako proslave njegovo ljubezen do pišk. Sedaj je pa naenkrat Baraga zgubil glavo. Jeza se je naselila v njegovem srcu in bati se je, da vzdigne „punt“ mej naprednimi agitatorji. V „Narodnem Domu“, kjer se veliko govori o ljubezni do obrtništva, je nedavno opravljaj slikarska dela neki igralec slovenskega gledališča ter si za pomagača vzel slikarskega pomočnika. Tako so v „Narodnem Domu“ pokazali, kako respektujejo slikarsko zadrugo in kako se norčujejo iz njenega načelnika očeta Barage. Baraga sedaj na vse grlo zabavlja po Ljubljani. Konstatovati pa moramo, da mej zabavljanjem ni zgubil strahu do svojih naprednih gospodarjev, ker po zabavljanju prosi, „da bi reč v kajtenge ne prišla“. Dali smo pa zadevo kljub temu v javnost, da Ljubljančanje spoznajo, da se Barago vender le lahko ujezi in da damo za jutri opravka županovemu Zanoku, ki bo gotovo jutri priletel po Barago ter ga radi zabavljanja peljal pred sodni stol župana Hribarja.

Nekaj za ljubljanski občinski zastop. Vitez Bleiweis stoji skoro vedno na stališču, da se mora v Ljubljani vse posnemati, kar si izmislijo v drugih mestih. S tega stališča se je zagovarjal portalni davek. Sedaj je ptujski občinski zastop zopet nekaj pogruntal. Prepovedal je trgovcem, izobešati blago izven portalov. Morda pride kak mož skoro tudi pred ljubljanski občinski svet s kakim tako modrim predlogom.

Volitev na Goriškem. Zmedenost na Goriškem je velikanska, Lah se pa smeja. Kdo bi se ne smejal, ako se „Soči“ telegrafuje iz Cerknega, da je ondi vseh dvanajst volilnih mož njenih, „Gorici“ pa, da je vseh dvanajst volilnih mož njenih? Gabršček, oklepajoč se dr. Staniča, si je izbral jako čudno načelo Pravi, da je dr. Stanič dober kandidat, ker ima kavalirsko živ-

ljenje v svojih vilah in ker je v politiki popolnoma „homo novus“, brez pretklosti. Kako se more pameten volilec ogrevati za takega kandidata, je nam neumevno. Smešno je pa celo, kako more kdo trditi, da je dr. Stanič neodvisen kandidat, ko se „Soča“ na vso moč zanj poganja. Znabiti pa Stanič „žegnuje“ Gabrščkovo tiskarno, ker se „Soča“ norčuje iz Gregorčičevega „žegna“, od katerega si je Gabršček polnil žepe mnogo let. Okoli tega „žegna“ se suče ves goriški, pomilovanja vredni boj Tumovcev proti društvu „Slogi“, ali, kakor Gabršček vedno gode, proti „Goričanski bandi“. Mi želimo zmago krščanski mislečemu kandidatu, ki bi v državnem zboru deloval v slogi z dr. Gregorčičem.

Slučaj ali ka-li? Črnovrškemu kapelanu so poslali sestavljalci inventarja pri „Kmetijskem društvu“ kot sotrudniku za novoletno voščilo vizitko z narisanim svedrcem. Dobro znamenje! Dne 13. t. m. je gospod res stopil v družbo onih svedrcov, katere smatra „Narod“ za svoje ljubljence. — V Črnem Vrhu dva sitneža menita, da morajo od zadruge nakupljeni domači sir, slanino in prekajeno meso jesti samo zadrugniki. Drugim to ni dovoljeno. Zato so tožili načelnika pri sodnji v Idriji. Sedaj je pa črnovrški „kanzul“ pri krvavi rihti v Ljubljani. Mogoče, da pride še pred porotnike. Prometa je bilo v l. 1899. celih 74.999 K 42 h., čistega dobička radi nizkih cen 204 K 15 h. Nič se ne bojimo.

Šolstvo na Primorskem. Okrajnimi šolskimi nadzorniki so začasno za prihodnjih šest let imenovani: za tolimski okraj vadnični učitelj v Gorici g. Andrej Lašič; za okolico Goriško, slovenske šole v Gorici in v Gradiščanskem okraju glavni učitelj na c. kr. učiteljsku v Kopru, g. Fran Finžger; za sežanski okraj vadnični učitelj v Gorici gospod Matej Kante; za italijanske ljudske na Gradiščanskem vadnični učitelj v Kopru, gosp. Josip Pich.

Škandalozne razmere na južni železnici postajajo vedno neznosnejše. Vsak dan se čuje o nesrečah ali pa o nenavadno velikih zamudah vlakov. V nedeljo po noči je brzovlak iz Trsta privozil še le ob 2 uri zjutraj v Ljubljano. Mej potem sta se pokvarila dva stroja. Naposled je brzovlak privlekel v Ljubljano stroj tovarnega vlaka. V Zidanem mostu se je zopet pokvaril stroj. Hiteli so zopet po drugo mašino, ki se je s tako silo zaletela v vozove brzovlaka, da so poškodovani trije vozovi. Mej potniki je zavladala velika panika. Neki ženi se je zmešalo. Kje je država, da molči pri takih razmerah. Židovskemu vodstvu južne železnice bi bilo treba radikalno stopiti na prste.

Nemški nacionaļci v zadregi. Po Štajarskem je že dlje časa rogovilil odpadli katoliški duhovnik Ferk. Že grof Thun ga ni potrdil kot starokatoliškega duhovnika, a stvar je ostala pri starem. Sedaj je grof Clary ko je zopet prišel kot ces. namestnik v Gradec, Ferka spomnil na ta odlok. — Prepovedalo se je Ferku tudi provizorično službovanje kot starokatoliškega duhovnika. Nemški nacionaļci so se hitro pritožili na upravno sodišče in sedaj kriče, da Ferk ostane na Štajarskem kot starokatoliški agitator in veroučitelj, naj se glasi sodba kakorkoli, da pa njemu v pomoč pride na Štajarsko tudi še od katoliške cerkve odpadli Jožef Theusel.

Štajarski nemškutarski trgovci proti slovenskim zadrugam so imeli 15. t. m. shod v Mariboru. Na shodu so nosili zvonec Rakusch, Stiger, Lenko, Girstmayer, Suppanz iz Poličan, Schulzink iz Ptuj. Vsaka beseda je pričala, kako jih boli, da slovenske zadruge omejujejo njihovo nemškutarsko rogoviljenje. Z denarci slovenskega kmeta je bilo prijetno tirati hajlovsko politiko. Sedaj jim pa kmet vedno bolj kaže fige in se denarno ojačuje po zadrugah, zato se boje Nemčurji za svoje žepe in svojo oblast. Na shodu se je priporočalo, naj lavantinski škof prepove duhovnom sodelovanje pri zadrugah. Od slovenskih trgovcev je bil na shodu navzočen slov. trgovec Petek, ki je hotel osvetliti neumne fraze raznih govornikov. Tega pa ni mogel, ker so ga nemški sinovi Merkurja vrgli na cesto. Poročevalec je bil znani celjski dr. Mravlag, ki je v svojem govoru povedal, da se tudi dr. Ta včar v imenu svoje stranke pridružuje sho-

dovim sklepom. Nemškutarski trgovci so Tavčarju upili: „Heil!“ Od Schafferja do Mravлага je bil za dr. Tavčarja samo jeden korak. Tako je zlezel starosta „Sokola“ in oče „absolutnih narodnjakov“ popolnoma na nemčurski boben. Heil!

„Narodni Dom“ v Mariboru so oblili mariborski prusaki po noči s črnim in rdečim. S takimi dejanji pomagajo Nemci buditi zaspano slovensko zavest.

Ljubljanski protestantje so ustanovili društvo „krščanskih mladih mož“, v katero žele loviti mladeniče za protestantizem. Pravijo, da je letal na dan ustanovnega shoda po Ljubljani „mladenič“ Slanc.

Drobne novice. Šentjanskega premoga so zadnja dva meseca po dolenski železnici razposlali 1,115.000 kg. — Ljubljanskih društev je vseh 138. Slovenskih je 108, nemških 30. — Občinske volitve v Zrečah na Štajarskem, kjer so Slovenci nemškutarske občinske odbornike pogнали v kot, je namestništvo v Gradcu razveljavilo. — V šišenskem gozdu je sekal smreke Zakotnikov delavec France Jakopič. Debela smreka je padla na Jakopiča in ga nevarno ranila. — Burja na Krasu je zopet naredila na drevju ogromne škode. Kamorkoli pogleda oko, povsod se vidi polomljene vrhove dreves. Tudi po Vipavi so imeli hudo burjo. Od št. Vida do Razdrtega je bila nemogoča vožnja. Pretrgala je burja brzovjavno zvezo. Pošto so morali nositi. — Proti vinski klavzuli so se oglasili volilci v Furlaniji. Izvolili so odsek, ki bo sestavil ugovor proti novi vinski klavzuli v nagodbi z Italijo. — Požar je v nedeljo 14. t. m. v Lokrovcu pri Celju upepelil več hiš in gospodarskih poslopij. — Za tifusom je obolelo na Rakeku 5 oseb v raznih hišah. — Krčme zapirati morajo krčmarji v Gorici po novem letu že zvečer ob 10. uri. — Ne rečne smrti je umrl Anton Persolja, posestnik na travniku tik Šmartna v goriških brdih. Voz ga je stisnil čez prsi in trebuh, da je revež pritisnjen ob zid umrl. — Zgorel je v Trstu štiri-letni sinček kočijaža Pusina, ko je bil sam doma. Igral se je z žveplenkami. — Na ulici zmrznil je v Trstu 72letni mož, ki ni imel prenočišča.

Prebivalstvo Trsta je glasom računa statistično-anagrafičnega urada naraslo koncem leta 1899. na 167.286 oseb. Vojaštvo v tem ni štet.

Burja v Trstu, ki je razsajala zadnje dni, e zahtevala zopet več žrtv. Več oseb je poškodovanih vsled palca, med njimi finančni uradnik Fran Petelin in neki Anton Grmek. Oba sta težko poškodovana.

Slovenci v Trstu so dobili dve važni postojanki. Preteklo nedeljo se je ustanovila „Zveza tržaške slovenske mladine“. Ustanovila se je dalje „Zveza slovenskih trgovskih pomočnikov“, h kateri je pristopilo že nad 50 udov. Želimo, da bi imela „Zveza“ obilo vspeha in preskrbela slovenski meji obilo izobraženih in narodnih trgovcev.

Posnemanja vredno. Piše se nam: Društvo „Krščanska družina“ na Dunaju je izdalo „Kažipot“, v katerem so zaznamovane krščanske firme dunajskih trgovcev in obrtnikov, da se bode Žide nekoliko postavilo na suho. „Kažipot“ pove, kaj in kje prodajajo kristjani, in se dobiva brezplačno. Ker je nekaj liberalnih trgovcev pri nas krščanstvu židovsko sovražnih, in ker so v svoji predrznosti celó začeli bojkotovati kristjane, bomo vrnili zob za zob. Le vkup, le vkup, uboga gmajna! Nihče ni dolžan pasti tistih, ki črté njegovo vero. Svoji k svojim! Kdor se ne briga za svoje po veri, je vero zatajil.

Iznajdba Slovenca. Slovenec g. Jos. Slavič iz Valjave pri Kastru je izumil električen aparat, ki služi za to, da javlja ogenj v zalogi premoga, in sicer pri različnih stopinjah od 1—100. Drugi aparat javlja z zvonom ogenj v skladišču vojnih priprav, toplote vseh stopinj od 1—1000 C.

Zabranjena iredentovska demonstracija. Tržaški Lah bi radi prenesli pepel pokojnega iredentovca Revere iz Rima v Trst. Tržaško namestništvo pa je mnenja, da bo Revera bolje spal v „odrešeni“ zemlji, in prenosa ni dovolilo.

Penzijski fond za trgovce in obrtnike na meravajo ustanoviti v Ljubljani.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Kaj lepo se razvija zeleno Pohorje na Štírskem. Dasi brije včasih po njem ostra burja prav kakor ob obalah Adrije, vendar nam je ljubo biti na njem. Med tulečo burjo sedimo Pohorci pri gorki peči, šaleč se prav po domače, in ugibamo koristne nakane. Marsikateri možak ti jo pogodi včasih bistrejše, kakor naša gospoda v parlamentu. Je pa tudi treba! Pomagajmo si sami, če ne, bo huda! In glejte, pričeli smo! Osnovali smo 7. januarja Raiffeisenovo posojilnico in hranilnico ter še isti teden poslali legitimacijo c. kr. trgovskemu sodišču v Celje. Ustanovni shod je sklical vč. g. župnik J. Šelih ter pozdravil navdušeno občinstvo. Po govoru je poljudno jel razlagati g. Fr. Jošt, revizor slovenske celjske posojilnice, pravila in zavedni Pohorci so mu s trikratnimi, gromovitimi „živio-klici“ izkazali hvaležnost. Pod vodstvom g. J. Močnika, šolskega vodje, so pa vrli pohorski fantje zapeli v domačem napevu krasno pesem „Lastovki v slovo“. Orjaški glasovi teh čvrstih mladeničev oveselili so mnogoštevilno moštvo in sklenili so navzoči moške z tamošnjim g. kapelanom A. Krameršičem ustanoviti tudi pevsko društvo, ki se imenuje „Planinsko pevsko društvo Slavček“. Pevsko društvo nastopilo je že dvakrat v cerkvi pri sv. maši in pri snovanju posojilnice. Videti je, da so Pohorci zavedni moške in njih mladina bistrih glav. Pevsko društvo „Slavček“ se pripravlja, v kratkem predstavljati igrokaz „Stari oče iz Amerike“ in nekaj kasneje šaloigro „Zamujeni vlak“. Pri igrah svirala bo domača godba pod vodstvom Štef. Hrena. Le tako naprej! Pohorjani, napravljajte si veselje doma, ker „povsod je dobro, doma pa najbolje“. Živeli!

Rokovnjači v kamniškem okraju. V Gozdu pri Kamniku je tolpa izprijenih dečakov v noči od 7. na 8. t. m. napadla vas Laze. Vlomili so pri Strohorju v hišo. Le s težavo so jim domači ušli pod streho. V hiši so novodobni rokovnjači vse razbili. Tudi slamnato streho so vso razdrli. Potem so šli nad druge hiše, pri katerih so okna razbili, pokvarili vodnjake in razdrli plove. Po vasi je vladal velik strah.

Smrt v jami. V Široki Seti se je ponesrečil 4. t. m. Alojzij Peršič ali po domače Merkelnov Lojze. Prišel je vsled nekega opravka zvečer okrog 8. ure v vas, kjer je neki posestnik ravno kopal vodnjak. Jama še ni bila globoka. Lojze pa je vsled teme zabredel vanjo ter se vsled tega tako pobil, da je drugi dan umrl. Bil je pošten mladenič. Naj počiva v miru!

Zima v Gorici. Dne 17. t. m. je v Gorici silno medlo. Padlo je nekaj cm snega.

Celovec v dolgeh. Cesar je potrdil sklep deželnega zbora, da sme Celovec vzeti na posodo štiri milijone kron. Še le nedavno si je Celovec izposodil 2 1/4 mil. goldinarjev.

„Izvestja muzejskega društva za Kranjsko“, 6. sešitek, imajo tole zanimivo vsebino: V. Steska: Stara mestna hiša ljubljanska. J. Novak: Gradovi in gradišča v brezoviški fari. A. Koblar: Regesti listin boštanjanskega arhiva. J. Vrhovnik: Vojaški nabor pred 300 leti. J. Vrhovnik: Jan zenistiški križevi pot. A. K. Jožefinske naredbe A. K. Slovstvo.

Občni zbor slov. del. pevskega društva „Slavec“ v Ljubljani vršil se je v nedeljo dne 14. t. m. Po predsednikovem nagovoru poročal je tajnik, da je imelo društvo v pretečenem letu poleg več manjših nad 20 večjih nastopov ter da je o binkoštnih praznikih napravilo velik izlet v Zagreb. Velika ljudska slavnost se je vsestranski dobro obnesla. Članov je imelo: 9 častnih, 20 ustanovnih, 253 podpornih in 53 izvršujočih, skupaj 335. Dohodkov je imelo 2078 gld. 74 kr., troškov pa 1597 gld. 6 kr., torej prebitka 481 gld. 68 kr. Pri volitvi bili so voljeni: Ivan Dražil za predsednika, V. Kopitar za podpredsednika, J. Cilenšek za tajnika, A. Götzl za blagajnika, K. Götzl, A. Jakše, J. Lumbar, K. Puc in J. Zabukovec za odbornike. Vsprejel se je predlog, da naj društvo ustanovi podporni sklad, iz katerega bi se dajale podpore bolnim in brezposelnim članom. Predlog se je odkazal odboru v pretresovanje.

Najnovejše vesti.

Osebna vest. G. F. Neubauer, bivši bogoslovec v Celovcu, je sprejet v semenišče v Djakovu.

Shod obrtnikov. Konservativno obrtno društvo v Ljubljani vabi na javni društveni shod, ki se bode vršil v nedeljo dne 21. januarja 1900 v gostilniških prostorih „Rokodelskega Doma“, Komenskega ulice št. 12., ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1.) Kaj je osebni davek? 2) Razgovor o kandidatih, ki se imajo voliti v komisijo, katera odmerja osebni davek. (Volitve v komisijo vrše se v torek dne 23. t. m.) 3.) Raznoterosti. Shod je za obrtnike velike važnosti. Obrtniki, udeležite se ga gotovo. V združenju je moč! Ivan Kregar, t. č. predsednik, Fran Žan, t. č. tajnik.

„Dobrorejeni trebuh“ v sinočnjem „Narodu“ opravičuje svojo zvezo z nemčurskimi štajarskimi trgovci, češ, da dobrorejeni trebuhu štajarske duhovščine hočejo ugonobiti prav slovenske trgovce s konsumnimi društvi in vse potlačiti v svoj žep. — „Slov. Gospodar“ je pisal: „Mi poznamo le 5 konsumov na Sp. Štajarskem in pri večini so duhovniki nedolžni, a ljudstvo jih hoče“. — Mi pa dostavljamo: Vsi slovenski duhovni doslej od vseh konsumov še niso toliko potlačili v svoj žep, kakor dr. Tavčar od jedne same pravde.

Goriške razmere. Kandidat za državni zbor dr. Stanič je v „Soči“ (!) priobčil svoj program. Skovan je program iz samih fraz, izmed kojih štrle nekatere originalnosti. Kandidat obeta zlate gradove vsem kapitalistom in siromakom. Iz kmetov bi ta čudodelnik, (ki pa žal doslej še ni ničesar storil!) naredil prave graščake. Zato trdi, da je odločen nasprotnik socialnega vprašanja in prijatelj kapitalistov. Krščanska verska in moralna načela so mu izražena samo v štirih besedah: „Ljubite se med seboj!“ — na vse drugo, kar je Kristus učil, je vrgel „krinko vere“, ki „zasleduje le strankarske namene nadvladanja enega stanu“. Ta zmešani program mu je pa najbolj osmešil Gabršček sam. Dr. Stanič pravi, da ne gre rad na Dunaj in da kandiduje le zato, ker hoče narediti konec strankarstvu in bojem na Goriškem, ki narodu neizmerno škodujejo. Gabršček pa piše v istem listu „Soče“ o dr. Gregorčiču, ki isto namerava, kakor dr. Stanič: „Gregorčič se je bil udal najivni misli, da bo on rešenik goriških Slovencev pred liberalizmom in klerikalizmom (hm!!) ter da nas stlači vse v en žakelj, da ne bomo ne tič ne miš, — in take ideje je imel ta prvak koncem 19. stoletja!“ — Ha, ha! Bi bilo pač dobro, da dobe Goričani v litanijske prošnje: „Gabrščka in „Soče“ — reši nas, o gospod!“ — Izmed 291. volilnih mož ima doslej Gabršček 49 „Sočanov“, katere bo poklonil „samostojnemu“ kandidatu dr. Staniču, ki bode svobodomiseln po hrustal zadnje ostanke „Goričanske bande“.

Sinočnji „Slovenski Narod“ grozi, da bode danes zaradi državnozbornske volitve spustil svojo gnojnico čez Hubelj. Prepričani smo, da bode glavni curek zadel kandidata „Sloge“, četudi je društvu predsednik dr. Gregorčič, stari in zvesti zaveznik Ferjančičev. Ako dr. Ferjančič ni hinavec, bo še letos istotaka dišeča rosa padla na „Mirni dol“.

Gospodje učitelji sicer znajo dobro orgljati in prav je, če orgljajo v cerkvi. Zato je jako veselo, da vkljub sedanji gonji liberalnih učiteljev na „farške blapce“, ki duhovnom ministrirajo, v včerajšnjem „Sl. Narodu“ (!) tarnja neki učitelj-organist o veliki krivici, ki se godi, da se cecilijanski organisti vtikajo v te pičle službice. — Fotografija v „Učiteljskem Tovarišu“ je točna!

Demisijo Wittekovega ministerstva je včeraj cesar vsprejel in odobril od Körberja sestavljeno novo ministerstvo, ki se danes uradno razglasi. Propadel je baron Hein, Ministra vnanjih zadev je cesar vsprejel v posebni avdijenci.

Iz Afrike se poroča, da sta angleška generala Buller in Warren z večino vojske preko koračila reko Tugelo in da se je pričel odločilni

boj. Buri so vjeli oddelek angleških jezdecev. Burska armada šteje 87 tisoč mož.

Razne stvari.

Zdravje rimskega papeža Leona XIII. Nekateri časopisi zaganjajo pogostoma v svet novico, da je Leon XIII. nevarno obolel. Ko papež to izve, jim skoro vsakikrat napravi malo preglavico. Letos pred božičnimi prazniki so ti časopisi zopet trobili v svet o nevarni bolezni rimskega papeža. In Leo XIII? Na Božič je kakor nalašč imel vse tri maše zaporedoma, kar se ni še nikdar zgodilo, odkar je papež! Njegovo zdravje mora biti železno, ker šteje zdaj že 90 let, pa je na duhu in telesu še vedno čvrst!

Strossmayer — najstarejši katoliški škof. Poleg sv. očeta je biskup Strossmayer najstarejši katoliški škof. Tako trdi neki isterski list. Čestito glavo biskupovo obsevajo sami jubileji: 60letnica mašništva, 80letnica življenja, in 50letnica škofovanja. Da, najstarejši po letih i delih in mlad po duhu, srcu in delu za „vero in domovino“. Milostni Bog ohrani še mnogo let plemenitega moža hrvatskemu in slovenskemu narodu.

Tragična smrt hrvatskega plemenitaša. Grof Dragotin Drašković Trakoščanski je dne 12. t. m. v Löwovem sanatoriju na Dunaju v cvetju let — bilo mu jih je še le 25 let — na zares tragičen način zaključil svoje življenje. Dne 30. novembra se je ponesrečil na lovu. Puška se mu je zaplela v grm in se o tem sprožila. Krogla iz puške mu je prebila glavo. Pripeljali so ga v rečeni sanatorij, kjer so mu zdravniki morali prerezati glavo in odstraniti dele možganov, ali rešiti življenja mu vendar niso mogli. Mladi grof je izdihnil svojo dušo po groznem trpljenju. Zagrebški listi pravijo, da je bil mladi grof eden onih redkih velikašev hrvatskih, ki je bil Hrvat z dušo in telesom in je bil v čast domovini svoji. Zato pomenja njega smrt hudo zgubo za Hrvatsko, kajti ni dvombe, da bi se bil ta nosilec slavnega imena Draškovićev z svojimi obilnimi sredstvi postavil v službo domovine.

Sin Crispijev tat. V Rimu je bil obsojen Luigi Crispi, sin nekdanjega vsegamogočnega italijanskega ministra Crispija, na 4 leta zapora, ker je kontesi Celere pokradel raznih stvari.

100.000 viržink je zgorelo pri požaru v tobačni tovarni v Sacco. Tako se poroča iz Bolcana na Tirolskem.

Mater je umoril na starega leta dan v Košicah neki Josip Franko. Prišel je v Košice povabit mater naj gre z njim na njegov dom, da skupaj preživita Silvestrovo. Mati je šla z njim. Na poti je sin zahteval od nje 5 gld. Ker mu jih ni hotela dati, jo je zadavil, oropal in vrgel v obcestni jarek.

Strašna smrt. V Neuzignu na Zgornjem Avstrijskem je šel gostilničar Fr. Hausner zvečer na lov. Splezal je na neko drevo in tam čakal divjačine. Na drevesu je zadremal in padel z drevesa. A obtičal je z nogo v vejah, puška se je sprožila in mu prestrelila trebuh. Zjutraj našli so ga mrtvega, visečega na drevesu s prestreljenim trebuhom.

Državna železnica bode imela na večjih postajah rešilne vozove za slučaj nesreč z vsemi potrebnimi pomožnimi sredstvi. Med železničarji bode osnovala poseben sanitetni oddelek.

Prazne čenče. Časniki so prinesli nedavno novico, da je papež odpravil celibat v Južni Ameriki. Neki krščanski listi so bili tega zelo veseli. To je pomenljivo! Sedaj jih je veselje minulo, ker so bile to le prazne čenče.

Kako se dobi jetika. Nekateri jetični bolniki se zdravijo z mlekom izpod krave. Veliko ga izpijo vsak dan. Vendar je mleko piti večkrat še zdravim ljudem nevarno. Po mleku se lahko dobi jetika. Krave so večkrat jetične in tuberkulske bacile imajo tudi v mleku. Človek, ki pije nekuhan mleko od jetične krave, dobi v život bacile in loti se ga jetika. To so konstatovali zadnji čas zdravniki. Ako pa mleko zavreš, bacili pokrepajo. Vživaj tedaj le kuhano mleko.

Strašen potres so imeli 17. t. m. na Su matri in Javi. Mesto Tjandver je razrušeno in 1500 ljudi mrtvih.

Samomorov na Dunaju je bilo v preteklem letu 403. Moških samomorilcev je bilo 299, žensk pa 104.

Pretrsljiv slučaj. Iz Aten poročajo: Po neki veselici se je neki muzikant sprl z gostom. Ker ga je poslednji pretepel, se je muzikant maščeval nad njegovim sinom ter ga zabodel. Na to sta se oče in drugi sin zagnala na muzikanta, ali tudi sin se je takoj zgrudil, zadet od muzikantove krogle. Tudi očeta je muzikant smrtno zadel. A temu je bolelost nad zgubo dveh sinov dala toliko moči, da je varno pomeril ter tudi smrtno zadel morilca svojih sinov. Na to pa je dušo izdihnil tudi on sam.

Luccheni je zapustil samotni zapor jetnišnice v Genfu, v katerem je bil nad jedno leto. Poslali so ga v delavnico jetnišnice, kjer skupno z drugimi kaznjenci opravlja razna dela. Ravnatelj pravi, da je „priden“.

Kolek na kvartah v letu 1898. je doprinesel našim državnim blagajnam 295.570 gld. Izdelovale so se kvarte v 13 tiskarnah. Natisnili so 1.466.065 iger.

GLASNIK.

Kje je zavora?

Znano je pač vsakemu človeku, ki ima samostojno skrbeti za svoj in svoje družine obstoj, da se je tekom let vse, česar potrebujemo v življenju, zdatno podražilo. Stanovanja, posebno v mestih, so za delavce največje breme, ki se jim vedno zvišuje vsled vedno večjih javnih prispevkov. Moka, meso, zelenjad, krompir itd. se nikakor ne dobi po tisti ceni, kakor pred nekaj leti. In vendar je delavec v mestu primoran vse te reči kupovati, kakor prej, ker sicer ne more živeti. Jasno in po sebi umevno je, da bi se morali primerno draginji zviševati tudi delavčevi dohodki.

Toda temu ni tako. Delavčeva navadna dnevna plača znaša v Ljubljani sploh še vedno okoli 80 kr. Tako imajo naše bolnišne blagajne kot podlago za vplačevanje zavarovalnine ta le tarif, ki ga je za ozemlje ljubljanskega mesta izdal naš magistrat: Predelavci en goldinar, delavci 80 kr., mladostni pomožni delavci 40 kr., delavke 50 kr., in mladoletne delavke 30 kr. dnevne plače. Naša občinska uprava plačuje svojim delavcem tudi po tej meri. Isto tako tudi dežela. Ravno to je pa tudi vzrok, da delavcem nobeden podjetnik nikakor noče dati višje dnevne plače, — ker je taka navadna v Ljubljani in sploh na Kranjskem.

Kakor imata vrejene plače delavcev magistrat in dežela, tako hočejo imeti tudi privatni podjetniki. In če se jih opominja na neznosne razmere, kažejo vedno na ta dva faktorja. Ker je torej dejstvo, da se pri nas dninarske plače ravna po plačah magistratnih in deželnih delavcev, je nujno potrebno, da se zvišajo plače teh, potem bo možno doseči to tudi drugje. Mi sicer vemo, da sedanja gospoda na našem rotovžu tega ne bode hotela, ker se ji menda zdi, da je delavčev želodec drugačen, kakor njihov.

Delavec, ki ima plače 80 kr., vendar ne more shajati, ako ima pa še družino, potem je revež, da bi se ga usmililo kamenje. In vendar je g. župan svojedobno rekel, da se na družine delavcev glede plače ne more jemati ozira. Toraj gospoda, ki imajo na razpolago složno življenje, nočejo priznati delavcem družinske eksistence. Magistrat ljubljanski, ki ima denarja za potratne stvari, da delavcu dnevne plače 80 kr., to se pravi: toliko, da sam ravno ne more umreti; kako pa živi ob tem njegova družina, to delodajalca ne briga.

Ako se pomisli, da so delavci ravno tako potrebni, kot uradniki, in da jih mora imeti vsakdo, kdor hoče imeti izvršeno kako delo, bi mogli vendar soditi, da v sedanjem veku naprednega človekoljubja, družba ne sme pustiti soljudi ob trdem delu trpeti glada. Za to se v interesu žuljavih revežev obračamo do kompe-

tentnih faktorjev, da se spomnijo tudi onih, ki najtežje in najtrje služijo svoj kruh, — to so dninarji. Delavcem samim pa kličemo: „Le vkup le vkup, vboga gmajna“ v krščansko socialno organizacijo!

Delavske drobtine.

Zanatliško-pomočniško društvo u Zagrebu javlja u ime svoje, kano i u ime obitelji prežalostnu viest, da je gospodin Andrija Noršić, sobo slikarski obrtnik, predsednik Zanatlijskog-pomočničkog društva, odbornik i član I. Vojno-veteranskog društva i redoviti član društva Gradjevnog obrta, nakon dugotrajne i teške bolesti dne 18. o. mj. u 1/3 sata u jutro u 39. godini dobe svoje blago u Gospodinu usnuo. Tielo neprežaljena pokojnika dignuti će se u petak 19. siečnja 1900 u 3 sata poslie podne iz kuće žalosti Ilica br. 129. te sahraniti na skupnom groblju. Zadušnice služiti će se u ponedjeljak dne 22. siečnja t. g. u 10 sati prije podne u crkvi sv. Marka, na koje se gg. članovi društva najuljudnije pozivlju. U Zagrebu, dne 18. sječna 1900. — Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ tužnim srcem javlja to žalostno vest, ki mu je prišla včeraj. Vsem udeležnikom izleta v Karlovce je preminoli predsednik bratskega društva gotovo v najblažjem spominu. Odbor „Zveze“ tem potom vabi svoje člane k sv. maši zadušnici, ki se bode darovala jutri v nedeljo v tukajšnji stolni cerkvi ob 8. uri. Maševal bode dr. Krek.

Javna predavanja v „Sloven. krščan. soc. zvezi“. V sredo 17. t. m. je v veliki dvorani predaval drž. posl. dr. Ig. Žitnik o nagodbi. Z ostrimi besedami je dokazoval krivice, ki se gode Avstrijem. Prihodajo sredo ob 1/8. uri zvečer bode predaval g. dr. Aleš Ušeničnik. Vstop prost.

Shod „Slovenskega katoliškega delavskega društva“ v Ljubljani bode jutri v nedeljo 21. januarja, v „zimskem salonu“ pri Ferlincu. Začetek shoda točno ob 4 uri popoldne. Ker bodo na dnevnem redu važne stvari, želeti je obile udeležbe. — Občni zbor društva bode dne 28. t. m. ob polu 10. uri dopoldne v „Katoliškem Domu“.

„Zbirka ljudskih iger“. „Slov. krščansko-socialna zveza“ prosi one gospode, katerim je poslala I zvezek in kateri še niso poravnali naročnine, da to skoro store, ker ima že pripravljeno gradivo za 2 zvezek. Priporočamo to zbirko poštenih ljudskih iger v naročevanje vsem, ki žele ljudstvu dobre domače zabave.

Ponesrečeni delavci. MizarSKI vajenec Luka Šetina pri Pečenku v Ljubljani je hotel očistiti dimnik, pa je raz strehe padel na cesto, kjer je nezavesten obležal. — V Miličevi tiskarni je stroj zmečkal prst vajencu Ivanu Pezdiju. — Delavec Orešnik Jožef se je ponesrečil v tovarni B Stroj mu je zdrobil levo roko.

Stavke. V Prevaljah na Koroškem so pričeli premogarij stavko. Okrajni glavar je prišel na lice mesta. Njegova posredovanja so bila brezuspešna. Čuje se, da se v ponedeljek prične štrajk tudi v Zagorju in Trbovljah, ako vodstvi premogokopov ne ugoditi zahtevam rudarjev.

„Delavsko stavbeno društvo v Zagorju“. To so pisarili in ustmeno lagali, obrekovali in odgovarjali naši nasprotniki, da bi uničili mlado našo stavbeno zadrugo. Napravili so s tem od boru res mnogo težav. Toda kljub temu se je njegovi odločnosti posrečilo, da je danes izbrisan ves dolg, ki je bil vknjižen na stavbišču, namreč celih 8000 K, in da je sedaj to stavbišče res lastnina zadruge in njenih udov. Kljub temu, da se nam je žugalo, da stavbišča ne bomo do bili in so nam naši bogatini — res pravi prijatelji delavcev — spodbijali in podražili stavbeni prostor, je ta sedaj naš. Prepričanje, da ima zadruška le blag namen, delavcem na lahek način pomoči do človeka vrednih stanovanj, bo odbor navdajalo z zaupanjem in pogumom tudi pri nadaljnjem težavnem delu, — pri gradbi hiše Čobal se je nedavno bahal, da ima njegov konsum 5000 gld. premoženja. Pisati je lahko. Toda veruje naj, komur se zljubi. Prihodnost bo pokazala, kje je pravo delo in pravi uspehi.

Krščansko-socialni železničarji v Ljubljani se pripravljajo na predpustno veselico, ki bode v nedeljo 28. t. m. v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Začetek ob 6. uri zvečer. Na vsopredu bodo zelo zanimive humoristiške točke, izvirna igra iz železničarskega življenja, petje, godba, in prosta zabava, za katere živahnost se bode odbor posebno potrudil. Vrli krščansko-socialni železničarji zaslužijo, da jih občinstvo počasti z mnogobrojnimi obiskom.

Krščanska delavska društva na Tirolskem so si ustanovila te dni svojo zvezo. Doselej je v zvezi 2000 delavcev.

Štrajk na Češkem silno narašča. V pre-mogokopih v Kladnu in Ostrovi stavka 25.000 delavcev. Prihodnji ponedeljek se začne stavka tudi v plzenskem okraju in tedaj bode stavkujočih delavcev 50.000.

Nedostajanje premoga na Dunaju bode občutno v nekaj dneh vsled stavk premogarjev po čeških, moravskih in šlezjskih rudokopih. Na Dunaju imajo premoga v zalogi samo za nekaj dnij.

Seljenje belgiških delavcev in inženjerjev v Rusijo. Početkom tega leta se izseli zopet ogromno število belgiških industrijskih delavcev in inženjerjev na Rusko. Vzrok temu seljenju je v tem, ker v Belgiji čedalje bolj porabljajo v tovarnah ženski spol in pa — ker v Rusiji bolje plačujejo nego v Belgiji. Glavni kontingent so tudi zdaj kovinarski delavci.

Katoliško društvo za mladeniče je s svojim zabavnim večerom dne 14. t. m. v „Rokodelskem Domu“ pokazalo širšemu občinstvu, da vrlo napreduje in dela za povzdigo krščanske zavesti mej mladino. Večer otvoril je voditelj društva č. g. Stroj s krasnim govorom, v katerem je naslikal namen društva, v mladini povzdigniti in gojiti katoliško zavest, mladeniče napeljati k moralnemu življenju, varčnosti in zmernosti, in jih vzgojiti za vrle krščanske može. G. Stroj vse priznanje in hvala za trud, ki ga ima z mladino. Po nagovoru sledili sta dve deklamaciji, kot deklamator odlikoval se je osobito vže iz „Katoliškega Doma“ nam dobro znani gosp. Mihajlovič. Občinstvo mu je zelo ploskalo in moral je deklamovati še jedno pesem. Deklamacijam sledila je igra „Po zaklad“. Vsebina igre je: Slepak Kolomajnar oguljufa kmete, da se nahaja v razvalinah gradú zaklad in izvabi kmetom 200 gld. Učitelj in vaški krojač razkrinkata sleparja in prisilita Kolomajnjarja, da povrne kmetom prigoljufani denar. Izborno je igral čarovnika g. P. Rasberger. Od njega pričakujemo še mnogo veselih ur. Pohvalno omeniti nam je gosp. Juvana kot učitelja, od gosp. Mihajloviča nam ni treba praviti, da je bil na mestu, samo to obžalujemo, da ni imel večje vloge. Kmetu Janeza, ki slepo veruje čarovniku, igral je g. Povhe. Storil je vse, kar mu je bilo mogoče, a vidno ni bil razpoložen za kmetško ulogo. Govoril je tiho in se preveč zanašal na suflerja. — Obilo hvale želi so tudi pevci kpletov in zbor. Gosp. Haybalu se je na odprtem odru ploskalo. To hvalo je tudi zaslužil. Tudi z ostalimi nastopajočimi smo bili popolnoma zadovoljni. Splošen utis je bil zadovoljnost in le želeti je, da nam društvo mladeničev kmalu zopet priredi tak zabavni večer. Vdeležilo se je veselice tudi 11 vrlih Škofjeločanov pod vodstvom č. g. Petriča. Osobito nas veseli pa to, da smo v nedeljo krščanski socialci napolnili dvoje dvoran. Pri družbinskem večeru „Katoliške družbe“ napolnili smo dvorano „Katoliškega Doma“ in tudi „Rokodelski Dom“ bil je poln. Ni nas malo. Le krepko naprej!

Trbovlje. Ker se je lansko leto zlasti po „Rudečem Praporu“ razširjala neresnica, češ, da je naše „Slov. kat. delavsko društvo“ ob priliki svoje vdeležbe „Vseslovenske delavske slavnosti v Ljubljani“ zapravilo ves denar, naznamo resnici na ljubo sledeče: „Slov. kat. delavsko društvo v Trbovljah“ je imelo v društvenem letu 1899. 232 gld. 60 kr. dohodkov in 147 gld. 99 kr. stroškov. Podpore je dobilo 22 društvnikov v znesku 74 gld. 40 kr. V blagajni preostaja koncem leta 1899. skupnega premoženja 308 gld. 98 kr. Iz tega lahko razvidijo naši somišljeniki kakor tudi oni, ki so se, za

peljani po imenovanem glasilu „mokračev“ že veselili propada našega društva, da še ni pro padlo, temveč, da dobro prospeva. Ker ima ime novano društvo blag namen, namreč podučevati delavce o socialnem vprašanju in podpirati obo lele društvenike v njihovi bolezni, vabimo tem potom vse delavce, ki hočejo biti udje korist- nega društva, naj pristopijo k našemu društvu. Društvo se bode vedno potegovalo za koristi in pravice delavskega stanu. Delavci, v slogi je moč! Konečno naznanjamo društvnikom, da ima „Kat. del. društvo“ svoje zborovanje dne 21. prosinca ob 3 uri popoldan v gostilni gosp. Volavškega. Vspored: 1. Socialno vprašanje, 2. Poročilo tajnika in blagajnika, 3. Volitev no vega odbora, 4. Nasveti.

Kaj bo s kmetom?

Iz kmetijskih krogov nam je prišel na slednji dopis:

Gospod urednik! V prvi letošnji številki Vašega lista sta se oglasila delavec in obrtnik. Dosledno in pravično je, da se oglasi tudi kmečki stan, kajti kmečki stan je podlaga vsemu državnemu organizmu, in če hoče organizem biti zdrav, je treba, da je njegova podlaga dobra in trajna. To je pa le tedaj mogoče, ako je kmečkemu stanu zagotovljena brezskrbna pri hodnost. Ker živimo v moderno vrejeni državi, ima vsak državljan svoje dolžnosti, pa tudi svoje pravice. Kmečki stan ima dolžnost, skr beti državljanom za fizični obstanek, t. j. za hrano, ima pa pravico, zahtevati od države, da omogoči tudi njemu obstanek. Po navadnem smislu je to oni dohodek, ki ga potrebuje go spodar, da preživi sebe in svoje. Danes pa kmetu ne ostane toliko iz kmetije, kolikor po trebuje za navadni prežitek za sebe in svojo družino, ker se poljedelstvo danes več ne izpla čuje. Tudi dobra letina ne zadostuje potrebam kmečke družine. Kolikor več pridelka, toliko več troškov ima kmet in konečno ima zaradi bolj šega pridelka vse le nizko ceno, gospodar pa škodo. To vse, kadar je dobra letina. Kaj pa še le, kadar je slaba letina! — S kratka: položaj kmeta je danes brezupen! — Ako bi nekaj časa rodile bilke mesto žitnega zrna — zlata zrna, bi komaj zadoščalo, da bi plačal kmet davke, deleže, zemljiške dolgove in obresti. Pomoči je treba, pomoči! A kako jo dobiti in od koga? — Država mora tudi kmetu pomagati, saj je po magala v zadnjih letih malo da ne vsem drugim stanovom, razven kmetu. Naj bujše obremenu jejo kmeta davki in pa zemljiški dolgovi. Naši državni poslanci naj bi razmišljevali, kako je pomagati kmetu v tem oziru, in kmalu storil resne korake.

G. deželni poslanec dr. Tavčar je sicer govoril l. 1896. v kranjskem deželnem zboru, da „tisti, ki vselej naglašajo posebne interese kmet- skega stanu, dela kmetu slabo uslugo in na- pačno postopa“, toda s temi nazori imenova- nega zastopnika mest se kmetje ne moremo strinjati. Ker tako misli in govori vodja stranke, ki hoče imeti tudi kmete pod komando, zato se pa kmetom tako godi; zato smo kmetje ne-le največji trpini, ampak tudi povsod postavljeni za duri.

Rekli smo, da ima kmet pravico, zahtevati od države zajamčenja prežitka za se in za svojo družino. Ako obstoji kmečka družina iz mčža in žene, potem iz treh otrok in, recimo, iz mo ževih starišev t. j. iz sedmerih oseb, se da do malega določiti, koliko sveta je treba, da se ti ljudje dostojno prežive. Ta svet bi pa moral biti prost vsakega državnega davka, ker ima vsak državljan pravico, zahtevati, da ga država pusti živeti. Danes se pa plačuje davek od zadnje gorske parcelice. To se ne vjema z načeli držav- ljanske previdnosti in pravice, ker se kmetu jemlje to, kar potrebuje za življenje. Kmet mora vendarle živeti. Ker mu pa obdavčena kmetija ne da več zadostnega živeža, prične povzivati vrednost posestva samega, t. j. prične dolgove delati, da plača davke. To je pa po finančno gospodarskih vodilih kvarno, ker se uniči s tem davčna moč kot taka, in oslabi davčni dohodek. Kmet ima tedaj pravico, zahtevati, da se mu

prepusti toliko zemljišča brez davka, kolikor ga potrebuje, da more preživiti sebe in svojo družino.

(Dalje pride.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslal meseca decembra m. l. prispevkov p. n. gospoda in društva: Ivan Rožman zbirko konjskih rodoljubov (Štaj.) ob polit. zboro- rovanju 12 K, ženska podružnica v Ribnici društvenino 10 članic iz Loškega potoka 20 K in čisti dohodek veselice 120 K, skupaj 140 K, uredništvo „Slov. Gosp. zbirko rodo- ljubnih duhovnikov ob pastor. konferenci v Škalah 30 K, podružnica Gor. Dolina (Kranjska gora) 102 K, J. Vetušek za podružnico v Lehnju (Štaj.) 10 K, ženska podružnica v Idriji 60 K, podružnica za Kotmarovec z okolico 35 K, trg. V. Repinec na Premu 2 K, žup. J. Podboj v Planini iz nabi- ralnika 9 K 94 h., trg J. Mrzel v Laškem Trgu zbirko 1 K 20 h., J. Pukl na Dunaju volilo t. g. soproge 400 K, podružnica za Št. Kancijan in okolico (Kor.) 35 K, žup. J. Tomažič v Škofji Loki zbirko ob novem letu 76 K, po- družnica v Poljanah 40 K, podružnica v Mokronogu dru- štvino in skupilo za poslane knjige 59 K, žup. solčavski (Štaj.) M. Šmid dar Mohorjanov 15 K, prof. A. Artel v Go- ričah pri Celovcu 10 K, možka podružnica v Gorici 22 K, ženska podružnica v Kranju zbirko ob novem letu 62 K, ženska podružnica v Ribnici isto 40 K 60 h., možka podr. v Kranju isto 64 K, kaplan K. Presker v Pišecah (Štaj.) isto 17 K, podružnica v Braslovčah 64 K 40 h., šentjakovski Mohorjani v Ljubljani (dr. Gr. Pečjak) 16 K, M. Pesjak v Kamni gorici novoletnico 10 K, A. Kovšča v Planini iz nabi- ralnika 5 K 68 h., ženska podružnica v Mariboru 148 K 46 h., uredništvo „Mira“ zbirko 481 K 84 h., izven akad. podružnica v Gradcu 140 K, upravništvo „Slov. Lista“ zbirko 30 K, uredništvo „Slov. Naroda“ zbirko 1000 K, šentjakovski- trnovska ženska podružnica v Ljubljani 800 K, Franjica Šmid iz Gaštelja pri Kranju iz nabiralnika 10 K, posojilnica za Stari trg, Lož in sosedstvo 20 K, dr. Konrad Janežič v Voloski 15 K, upravništvo „Slov. Lista“ 270 K 20 h., po- družnica za Cerklje in okolico 77 K 14 h., posojilnica v Ormožu 40 K, učitelj Iv. Krulec v Ljubljani novoletnico 2 K, posojilnica v Ljutomeru 20 K, možka podružnica v Ribnici 48 K

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za „Našo stražo“: G. Vid Janžekovič, kapelan v Čadramljah 10 kron.

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sred- stvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo naj- iskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12-terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Pošljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj sto- ječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom

20 (43)

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Pošljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsa- kemu bolehnemu prav gorko priporaja in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidas
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria

Izvod iz voznega reda.

Odhod iz Ljubljane na Vrhniko. Ob 7. uri 15 m. zjutraj, ob 1. uri 55 m. po poldan in ob 6. uri 05 m. zvečer.

Odhod iz Vrhnike v Ljubljano. Ob 5. uri 40 m. zjutraj, ob 11. uri 35 m. opoldne in ob 4. uri 10 m. popoldne.

Odhod z Ljubljane v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. po- poldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nede- ljah in praznikih.

Prihod v Ljubljano iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. do- poludne, ob 6. uri 10 m. in 9. uri 55 m. zvečer, po- slednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

Lekarna Piccoli, Ljubljana,

priporoča

čisto medicinsko ribje olje najboljših vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled ve- likega lova ugodno nakupil.

Steklenica do 1/4 kg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštnemu povzetju.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v

60 (28)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“

M. Leustk-a v Ljubljani.

21 (—)

Pravo
plzensko pivo
iz združne pivovarne
vedno popolnoma sveže
v sodih in steklenicah se
dobiva v zalogi
Ivana Gorjupa
v Ljubljani
Telefon: št. 20. 97 (10—5)

Redka priloznost za nakup pohištva.
Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani 73 (20)
na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno
zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva
Narcčila se točno izvršujejo.
Cenilnik s podobami zastoj in franko.
Redka priloznost za nakup pohištva.

Naznanilo.

Usojam si s l. v. n. m. občinstvu naznaniti da sem **otvoril**
na Tržaški cesti v hiši št. 14

podružnico s špecerijskim in kolonijalnim blagom

v udobnost svojim p. n. odjemalcem. Založil sem na novo ure- jeno prodajalnico s **svežim, dobrim blagom** po nizkih cenah, ter bode skušal svoje p. n. odjemalce, kakor doslej tudi v bodoče točno in najvestnejše postreči.

Priporočam se z vso odličnostjo

2 (1—1)

Ivan Jebačin.